Concept

Regionaal opvangplan Haaglanden

Asielzoekers, Oekraïense ontheemden en statushouders

Van acht gemeenten in Haaglanden: Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Wassenaar en Zoetermeer

Vastgesteld in de Regionale Regietafel Haaglanden
Versie 1.2, 25 juni 2024

1. INLEIDING 4

1.1. REGIONALE SAMENWERKING VOOR ASIELOPVANG 4
1.2. SPREIDINGSWET EN INDICATIEVE VERDELING PER GEMEENTE VOOR OPVANG ASIELZOEKERS 5
1.3. OPVANG OEKRAÏENSE ONTHEEMDEN; EEN INSPANNINGSVERPLICHTING 6

2. DE OPGAVE 7

Asielzoekers 7
Oekraïense ontheemden 7
Statushouders 8

3. TOELICHTING BEELD HUIDIGE EN TOEKOMSTIGE SITUATIE IN DE REGIO HAAGLANDEN 9

4. REGIONALE VOORZIENINGEN 10

4.1. SOORTEN OPVANG EN INZET DIVERSE LOCATIES 10
AZC – asielzoekerscentrum 11
Noodopvang 11
Multifunctionele locaties 11
Flexwoningen 12
Betrokken partijen bij realisatie locaties 13
Knelpunten 13
4.2. ONDERWIJS 14
Onderwijs voor nieuwkomers 14
Voedingsgebieden in de regio 15
Gezamenlijke opgave voor Nieuwkomersonderwijs 16
Knelpunten 17
4.3. GEZONDHEIDSZORG 18
Knelpunten 18
4.4. WERK EN INTEGRATIE 19
Werken voor asielzoekers 19
Werken voor Oekraïense ontheemden 20
Dagbesteding en integratie 21
Knelpunten 21
4.5. VEILIGHEID 22
4.6. COMMUNICATIE NAAR BEWONERS/PARTICIPATIE 23
4.7. FINANCIËN 24
Financiering opvang asielzoekers 24
Financiën opvang Oekraïense ontheemden 25
Financiering regionale coördinatie en regie 25
Knelpunten 25

5. TOELICHTING HUIDIG EN TOEKOMSTIG BEELD PER GEMEENTE 28

5.1. DELFT 28
Asielzoekers 28
Oekraïense ontheemden 29
Statushouders 29
5.2. DEN HAAG 30
Asielzoekers 30
Oekraïense ontheemden 32
Statushouders 33
5.3. LEIDSCHENDAM-VOORBURG 33
Asielzoekers 33
Oekraïense ontheemden 34
Statushouders 34
5.4. MIDDEN-DELFLAND 34
Asielzoekers 34
Oekraïense ontheemden 35
Statushouders 35

5.5. PIJNACKER-NOOTDORP 35
Asielzoekers *35*
Oekraïense ontheemden *36*
Statushouders *36*
5.6. RIJSWIJK 37
Asielzoekers *37*
Oekraïense ontheemden *37*
Statushouders *38*
5.7. WASSENAAR 38
Asielzoekers *38*
Oekraïense ontheemden *38*
Statushouders *39*
5.8. ZOETERMEER 39
Asielzoekers *39*
Oekraïense ontheemden *40*
Statushouders *40*

6. CONCLUSIE REGIONALE INVULLING VAN DE OPGAVE 41

7. BIJLAGE: OPVANGLOCATIES IN DE REGIO HAAGLANDEN 42

Asielzoekers *42*
Oekraïense ontheemden *43*

8. BIJLAGE: SOORTEN OPVANG 44

9. BIJLAGE: VLUCHTELINGEN EN MIGRATIE 46

1. Inleiding

1.1. Regionale samenwerking voor asielopvang

Op 23 januari 2024 heeft de Eerste Kamer het wetsvoorstel Wet gemeentelijke taak mogelijk maken asielopvangvoorzieningen vastgesteld, ook wel de “Spreidingswet” genoemd. De wet is per 1 februari 2024 in werking getreden en geeft elke gemeente in Nederland de opgave een bepaald aantal asielzoekers op te vangen. De stand van zaken van de invulling van deze opgave voor de gemeenten in de regio Haaglanden wordt in dit regionaal opvangplan beschreven per gemeente. Gezamenlijk leidt dit tot het regionale beeld.

Vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid is de opdracht aan de commissaris van de Koning om per 1 november verslag te doen over de situatie in de eigen provincie. Het voorliggende regionaal opvangplan Haaglanden vormt samen met de opvangplannen van de andere vier regio’s de basis voor het verslag van de Commissaris van de Koning van de Provincie Zuid-Holland.

Besluitvorming over toekomstige locaties van asielzoekers is een proces dat in elke gemeente zorgvuldig doorlopen dient te worden in afstemming met college en gemeenteraad. Dit heeft ons als regio ertoe doen besluiten voor dit moment de huidige situatie t.a.v. opvang te beschrijven. Op deze manier kan elk gemeentebestuur al kennisnemen van de regionale situatie. Dit vormt het voorliggende concept regionaal opvangplan dat ter kennisgeving beschikbaar is.
Na de zomer kan het regionaal opvangplan worden aangevuld met de resultaten van gemeentelijke besluitvorming die over aanvullende locaties plaats nog zal plaats vinden. Eind september zal het plan na bestuurlijke afstemming in de Regionale Regietafel Haaglanden vastgesteld worden als samenwerkingsdocument. Dit document - het regionaal opvangplan Haaglanden – wordt op 1 oktober 2024 aangeboden aan de Provincie Zuid-Holland.

In provinciaal verband is afgesproken niet alleen verslag te doen over het aantal asielplekken maar ook de opvang voor Oekraïense ontheemden te betrekken in het regionaal opvangplan. Zij maken immers gebruik van dezelfde voorzieningen en ook de zoektocht naar locaties kent voor beide groepen (inmiddels) dezelfde uitdagingen.

Daarnaast is de CvdK voornemens om bij het aanbieden van zijn verslag over de asielopvang in de provincie Zuid-Holland ook de stand van zaken van de opvang van statushouders weer te geven, waaronder ook de realisatiecijfers van de taakstelling van statushouders per gemeente. Daarom is in dit regioplan de gemeenten ruimte geboden context mee te geven t.a.v. de opvang van statushouders. Bij de meeste gemeenten is daarop een toelichting opgenomen.

Midden mei 2024 is bekend geworden dat het nieuwe kabinet voornemens is de Spreidingwet in te trekken. Op dit moment is nog niet bekend of en zo ja op welke termijn dit geeffectueerd zal worden. De leden van de Regionale Regietafel Haaglanden merken de invloed van het bekend worden van het hoofdlijnenakkoord in het draagvlak voor het creëren van nieuwe locaties. Maar de leden ervaren in deze opgave ook een bestuurlijke

verantwoordelijkheid, en de Spreidingwet is nog van kracht. Zij houden vast aan bovenstaand proces.

De gemeente Westland heeft aangegeven vooralsnog geen deel te nemen aan het regionaal opvangplan. Zij heeft meer tijd nodig om tot een passend bestuurlijk standpunt te komen met betrekking tot de opvang van asielzoekers. Om die reden is over deze gemeente geen paragraaf opgenomen in hoofdstuk 5. Gemeente Westland geeft nog steeds uitvoering aan de opvang van Oekraïense ontheemden en voldoet aan de taakstelling voor de huisvesting van statushouders. Zij blijft regionaal samenwerken op het gebied van opvang voor verschillende doelgroepen.

1.2. Spreidingswet en indicatieve verdeling per gemeente voor opvang asielzoekers

Onderdeel van de Spreidingswet is een tweejaarlijkse raming van het aantal asielopvangplekken dat Nederland naar verwachting nodig heeft. Voor 1 februari wordt door het Ministerie van Justitie en Veiligheid een capaciteitsraming bekend gemaakt. De capaciteitsraming vormt de basis voor de provinciale opgave en de basis van een indicatieve verdeling van het aantal op te vangen asielzoekers per gemeente voor een periode van twee jaar. De verdeling is gebaseerd op het aantal inwoners van de gemeente en een wegingsfactor op basis van de economische draagkracht.

Aan de provinciale regietafel Zuid-Holland (PRT) worden met de vijf inliggende regio's afspraken gemaakt over de invulling van de provinciale opvangopgave voor asielopvangplekken. In beginsel wordt de provinciale opgave evenredig verdeeld over de vijf regio's op basis van de indicatieve verdeling per gemeente. Elke gemeente gaat zelf over opening, locaties, continuering, uitbreiding, verlenging of sluiting van bestaande opvangvoorzieningen. In de regionale regietafel (RRT) wordt de inbreng van de gemeenten afgestemd.

De som van de gemeentelijke locaties moet optellen tot de provinciale opvangopgave die voortvloeit uit de Spreidingswet. Het is mogelijk, c.q. toegestaan om middels 'uitruil' van (doel)groepen te komen tot een andere indicatieve verdeling per gemeente[1]. De Spreidingswet gaat alleen over het bieden van opvangplekken voor asielzoekers. Maar gemeenten hebben ook opgaven m.b.t. opvang van ontheemden uit Oekraïne, huisvesting statushouders en arbeidsmigranten.

Op het moment dat de provincie op basis van het verslag niet voldoet aan de provinciale opgave, treedt een escalatieladder in werking. Op basis van het verslag van de CvdK neemt de minister voor 1 januari 2025 een verdeelbesluit. Dit is de verdeling van het restant aantal plekken (het tekort uit het provinciaal plan/opgave) over de aangewezen gemeenten. Het verdeelbesluit houdt rekening met het verslag van de CvdK over de geleverde plekken van gemeenten die voldoen aan de provinciale opvangopgave. De minister wijst in dat geval in het verdeelbesluit gemeenten aan die de plekken moeten realiseren en kan indien nodig interbestuurlijk toezicht toepassen.

[1] VNG en JenV hebben aangekondigd voor de zomer een 'inspiratie-document' op te leveren waarin meer kaders worden gegeven voor uitruil. In de Excel tabel in bijlage 8 wordt onderlinge uitruil beschreven.

1.3. Opvang Oekraïense ontheemden; een inspanningsverplichting

Vanaf maart 2022 vangt Nederland ontheemden op uit de Oekraïne. De hoge instroom toen leidde samen met de al bestaande druk op het COA (centraal orgaan opvang asielzoekers) tot een besluit van het kabinet om staatsnoodrecht te activeren. Hiermee kregen burgemeesters de wettelijke taak om zorg te dragen voor de opvang en verzorging van vluchtelingen uit Oekraïne. Met de komst van de Tijdelijke Wet Oekraïne – ter vervanging van het staatsnoodrecht – zal per 1 juli de bestuurlijke verantwoordelijkheid belegd worden bij het college van B&W.

De opvang van de Oekraïense ontheemden in gemeentelijke opvang is begonnen met een taakstelling van 50.000 per veiligheidsregio. Aanvullend daarop kwam (uiteindelijk) een inspanningsverplichting van 47.000, ook verdeeld per veiligheidsregio op basis van inwonersaantal en oppervlakte. In de regio Haaglanden is de regionale taakstelling en inspanningsverplichting vervolgens verdeeld per gemeente op basis van inwonersaantal. In praktijk spreken we nu van inspanningsverplichting, omdat de taakstelling inmiddels ingevuld is.
De gemeenten organiseren de opvang en dragen zorg voor het beheer van de locaties. Dat is de gemeentelijke opvang Oekraïners (GOO). Daarnaast bieden ook particulieren opvang aan (POO), maar dit wordt nog niet bijgehouden[2] en deze opvang telt ook niet mee in de inspanningsverplichting per regio.

Het Regionaal Centrum Vluchtelingenspreiding (RCVS) plaatst in afstemming met de landelijke organisatie Oekraïense ontheemden op locaties in de regio Haaglanden. Het RCVS registreert in nauwe samenwerking met de gemeenten de persoonsgegevens en het aantal plekken dat Haaglanden biedt. Het RCVS is gevestigd bij het Opgaveteam Nieuwkomers van de gemeente Den Haag.

[2] In de definitieve versie van het regionaal opvangplan zal ook de stand van zaken van particuliere opvang voor Oekraïense ontheemden beschreven worden.

2. De opgave

Asielzoekers

Onze regionale opgave voor asielzoekers in de regio Haaglanden is het creëren van 5.794 plekken. Hiervan moeten er 482 geschikt zijn voor AMV-ers[3]. De opgave ligt vast in een indicatieve verdeling[4] die tot stand is gekomen op basis van inwoneraantal en de sociaal-economische status[5] van een gemeente (SES-WOA score).

Dit leidt tot onderstaande verdeling:

	Delft	Den Haag	Leidschendam-Voorburg	Midden-Delfland	Pijnacker-Nootdorp	Rijswijk	Wassenaar	Westland	Zoetermeer	Regionaal (zonder Westland)	Regionaal
Opgave	434	2.513	448	133	397	306	158	702	703	5.092	5.794
waarvan AMV-ers	37	213	38	11	34	26	13	60	60	432	492

Oekraïense ontheemden

Op 5 april 2024 hebben de ministeries van Justitie en Veiligheid (JenV) en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) per brief een nieuwe meerjaren-prognose gedeeld voor zowel Oekraïners als asielzoekers. Deze nieuwe prognose beïnvloedt de opgave voor asielzoekers niet en krijgt voor deze groep pas beslag in de volgende cyclus van de Spreidingwet.
De brief kondigt wel een verhoogde prognose aan voor Oekraïense ontheemden; 120.000 landelijk benodigde gemeentelijke opvangplekken. Na de zomer wordt tijdens de reguliere herijking van de meerjaren-productie-prognose, waar deze prognose een onderdeel van is, dit aantal opnieuw bekeken. De prognose zal op 1 januari 2025 worden vertaald naar een nieuwe inspanningsverplichting.

In de hierboven genoemde brief is de prognose van 120.000 landelijk benodigde gemeentelijke opvangplekken verdeeld door JenV over de verschillende veiligheidsregio's volgens de geldende verdelingssystematiek; een verdeling op basis van inwonersaantal plus oppervlakte. Voor Veiligheidsregio Haaglanden betekent dit een prognose van 4.676 plekken. De afgelopen jaren is de inspanningsverplichting voor de gemeentelijke opvangplekken van de veiligheidsregio Haaglanden verdeeld over de negen deelnemende gemeenten op basis van het inwonersaantal.

Dit leidt tot onderstaande verdeling:

	Delft	Den Haag	Leidschendam-Voorburg	Midden-Delfland	Pijnacker-Nootdorp	Rijswijk	Wassenaar	Westland	Zoetermeer	Regionaal
Huidige inspanningsverplichting	349	1.852	258	65	190	186	101	376	425	3.802
Verdeling nieuwe prognose per 1 januari 2025 per gemeente	431	2.284	318	79	234	229	112	464	525	4.676

[3] AMV-ers zijn 'alleenstaande minderjarige vreemdelingen'
[4] De capaciteitsraming met daarin de indicatieve verdeling is gepubliceerd in de Staatscourant: https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2024-3320.html
[5] De SES-WOA score is een relatieve score, waarmee duidelijk wordt hoe inwoners van een gemeente het ten opzichte van elkaar doen als het gaat om welvaart, opleidingsniveau, en werk.

Overzicht opgaves per gemeente voor opvang asielzoekers en Oekraïense ontheemden:

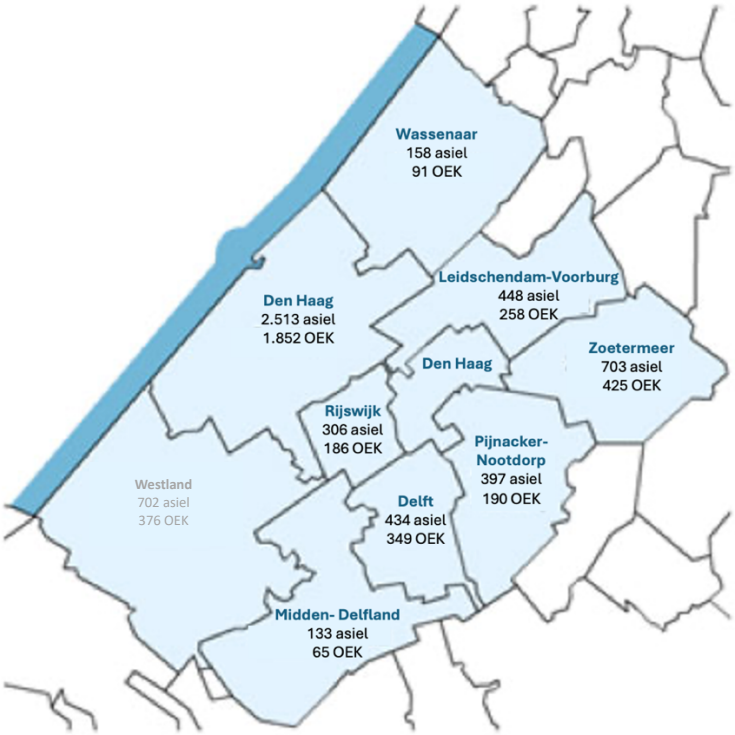

Statushouders

De opgave voor de statushouders is geen onderdeel van de Spreidingswet. De Rijksoverheid bepaalt elk half jaar hoeveel vergunninghouders gemeenten een plaats moeten geven om te wonen. Dit aantal staat in de taakstelling voor huisvesting vergunninghouders[6]. De verdeling over gemeenten hangt af van hoeveel mensen er in een gemeente wonen.

Het realiseren van de opgave voor statushouders beïnvloedt de doorstroom in de asielketen. Statushouders die geen huisvesting in de toegewezen gemeente krijgen, blijven veelal in het AZC en bezetten daarmee een plek in de asielketen.

De CvdK is voornemens om bij het aanbieden van zijn verslag over de asielopvang in de provincie Zuid-Holland ook de stand van zaken van de opvang van statushouders weer te geven, waaronder ook de realisatiecijfers van de taakstelling van statushouders per gemeente. Daarom is in dit regioplan de gemeenten ruimte geboden context mee te geven t.a.v. de opvang van statushouders. Dit is opgenomen in hoofdstuk 5.

[6] Taakstelling en realisatie van statushouders per gemeente is te vinden op https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/asielbeleid/huisvesting-asielzoekers-met-verblijfsvergunning

3. Toelichting beeld huidige en toekomstige situatie in de regio Haaglanden

In onze regio is een aantal grotere locaties gevestigd waar asielzoekers opgevangen worden, bijvoorbeeld in het AZC Wassenaar, en in Zoetermeer in de voormalige penitentiaire inrichting (PI). Daarnaast zijn er zowel voor asielzoekers als voor Oekraïense ontheemden kleinere locaties gerealiseerd.

De RRT Haaglanden gaat uit van het beginsel dat elke gemeente zelf verantwoordelijk is voor het realiseren van het aantal opvangplekken volgens de capaciteitsraming. Daarom worden de locaties per gemeente inhoudelijk toegelicht in hoofdstuk 5, evenals mogelijke nieuwe locaties.

4. Regionale voorzieningen

Voor de opvang van asielzoekers en voor de opvang van Oekraïense ontheemden wordt van dezelfde voorzieningen gebruik gemaakt; dezelfde soort locaties, voor alle minderjarigen nieuwkomersonderwijs en zorg. De behoeften zijn bij beide groepen min of meer gelijk. Soms wordt het afhankelijk van de doelgroep anders geregeld of is er een andere wettelijke grondslag. Ook statushouders maken gebruiken van een deel van deze voorzieningen.

Deze voorzieningen kunnen per gemeente geregeld worden, er kan van elkaar geleerd worden maar onderdelen kunnen ook gezamenlijk opgepakt worden. Ook zien we regiobreed knelpunten. Vanuit deze perspectieven zijn alle voorzieningen beschreven.

In het definitieve regionaal opvangplan zal focus aangebracht worden in de knelpunten en wordt onderscheid gemaakt welke knelpunten de RRT Haaglanden zelf kan oppakken en op welke punten zij lobby wil voeren naar het Rijk, de VNG en de G4.

4.1. Soorten opvang en inzet diverse locaties

In de regio Haaglanden zijn er verschillende vormen van opvang die variëren in grootte, doelgroep en termijn van beschikbaarheid. Er zijn locaties voor de asielzoekers, Oekraïense ontheemden, statushouders en locaties die specifiek geschikt zijn voor AMV-ers.

Vanuit het Rijk zijn er definities beschikbaar die de soorten opvang schetsen en aangeven welke eisen aan deze elke soort opvang gesteld worden. Er is *duurzame opvang* die langer dan vijf jaar beschikbaar is en korter durende *noodopvang* met een lager kwaliteits- en voorzieningenniveau. Noodopvang die door gemeente beheerd wordt is *tijdelijke gemeentelijke opvang* genoemd en *crisisnoodopvang* is opvang in sporthallen of tenten. In Haaglanden hebben we dit soort crisisnoodopvang niet en geven we de voorkeur aan tijdelijke opvang in hotels boven sporthallen. Meer informatie over de vormen van opvang in bijlage 9.

Doel van de Spreidingwet is het realiseren van locaties voor de langere termijn voor minimaal 5 jaar. Daarmee wordt een stabiele opvang en huisvestingscapaciteit gecreëerd, een hogere kwaliteit van huisvesting en meer rust en duidelijkheid voor de vluchtelingen en omwonenden beoogd. Verder is de realisatie van duurzame en structurele opvangcapaciteit kostenbesparend omdat op termijn geen kostbare tijdelijke locaties of hotels meer ingezet hoeven te worden. Verder kunnen langere termijn plekken flexibel ingezet worden om in de toekomst bijvoorbeeld andere (aandachts)groepen op te vangen of te huisvesten. Hiervoor worden soms flexwoningen gebruikt.

Daarnaast verdient het voor sommige gemeenten de voorkeur – mits een locatie voor langere termijn beschikbaar is – om opvanglocaties te creëren waar meerdere doelgroepen terecht kunnen; multifunctionele locaties.

Bij de bouw van locaties of het verwerven van grond komen meerdere knelpunten naar voren. Financiering van dit soort locaties is een knelpunt omdat er meerdere financiële regelingen en eisen zijn die op dezelfde locatie van toepassing zijn.

AZC – asielzoekerscentrum

De regio Haaglanden kent één asielzoekerscentrum. In de gemeente Wassenaar worden sinds 1997 in vakantiepark Duinrell in de wintermaanden asielzoekers opgevangen. Tijdens de coronaperiode heeft het COA verzocht om de locatie ook in de zomermaanden te mogen gebruiken voor opvang. In 2022 heeft het COA opnieuw een verzoek gedaan om de opvang ook in de zomer te laten plaatsvinden.

Op basis van de goede ervaring en samenwerking, heeft de gemeente samen met het COA besloten om de locatie het hele jaar open te houden voor opvang van asielzoekers. De gemeente Wassenaar heeft als voorwaarden gesteld dat alleen opvang geboden mag worden aan kansrijke asielzoekers of statushouders. Niet aan personen die al in aanraking zijn geweest met de politie.

Momenteel is de locatie tot maart 2028 open voor maximaal 930 asielzoekers, waarvan 50 gereserveerd is voor alleenstaande minderjarig vreemdelingen (AMV-ers).

Noodopvang

In de regio is het grootste deel van de COA-locaties noodopvang. De omvang van deze locaties varieert van 50 tot 650 personen en deze locaties zijn vaak tijdelijk van aard. Het COA werkt het liefst met locaties van 1000 of meer asielzoekers. Maar soms is dit in de gemeenten niet mogelijk door gebrek aan geschikte locaties. Dan kan het een optie zijn een kleinere satellietlocatie te openen die gekoppeld is aan een AZC of grotere noodopvang. De opvang voor Oekraïense ontheemden betreft ook meestal noodopvang.

Voorbeeld in de regio

Voorbeelden van noodopvang in de regio zijn de Regulusweg in Den Haag, het Manderspark in Delft en de Rokkeveenseweg in Zoetermeer.
In gemeente Den Haag wordt gewerkt met satelliet-locaties. Zo zijn Aquarius, Pink Flamingo en Parkhotel satellietlocaties van het AZC in Wassenaar is het Fletcher Stadshotel een satellietlocatie van de Regulusweg.

Multifunctionele locaties

Multifunctionele locaties zijn opvang-huisvestingslocaties waar verschillende doelgroepen opgevangen of gehuisvest kunnen worden. De kracht van de multifunctionele locaties is dat de invulling ervan flexibel kan zijn.
De beste programmering van een locatie is afhankelijk van het pand, de locatie, de behoefte en vanuit omwonenden en de urgentie van bepaalde beleidsdoelen. Deze locaties worden in de eerste plaats ontwikkeld voor de opvang van vluchtelingen. Dit is de aanleiding en het primaire doel van de multifunctionele locaties. Daarnaast kan er publieke waarde toegevoegd worden aan de locatie door die ook voor andere beleidsdoelen in te zetten en/of van directe meerwaarde te laten zijn voor de omgeving. Bijvoorbeeld zorg/medische voorzieningen, onderwijs, maar ook culturele, ontmoetings- en/of sportvoorzieningen, bedrijvigheid of (flex)woningen. Met deze multifunctionele benadering wordt de kwaliteit van de opvanglocaties voor zowel de vluchtelingen als de omwonenden geborgd en het voegt publieke waarde toe aan de directe omgeving.

Voorbeeld in de regio

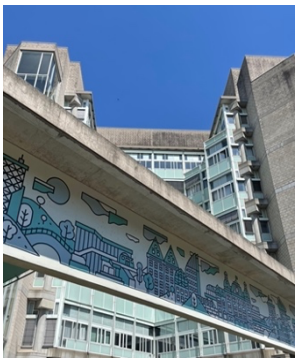

In Den Haag is het SoZa pand multifunctioneel ingezet. Het is een voormalig pand van het ministerie van Sociale Zaken waar nu Oekraïense ontheemden worden opgevangen, daarnaast is er ruimte voor bedrijvigheid, onderwijs en horeca.
In de flexwoningen van Rijswijk worden diverse doelgroepen opgevangen; statushouders, spoedzoekers, studenten en maatschappelijke opvang. Ook voor de toekomstige locatie in Rijswijk wordt gedacht aan het combineren van diverse doelgroepen. In het hotel Van der Valk in Pijnacker-Nootdorp worden zowel asielzoekers als Oekraïense ontheemden opgevangen.

Flexwoningen

Flexwoningen zijn kleine woningen die verplaatsbaar, stapelbaar, schakelbaar en/of splitsbaar zijn. Deze woningen kunnen in relatief korte termijn gebouwd worden. Het tijdelijke karakter van flexwoningen maakt het een aantrekkelijke en slimme vorm van bouwen. Er zijn veel doelgroepen die baat hebben bij een verplaatsbare flexwoning. Flexwoningen hebben over het algemeen een maximale beschikbare termijn van 15 jaar, deze termijn maakt flexwoningen uitermate geschikt voor het opvangen van nieuwkomers.

Bij het realiseren van flexwoningen als opvang, moet rekening gehouden worden met het volgende:

- **De doelgroep**: Welke groep (of groepen) woningzoekenden zouden mogelijk met asielzoekers kunnen samenwonen. Hierbij kan gedacht worden aan vergunninghouders, arbeidsmigranten of seizoenwerkers, (internationale) studenten, jongeren en starters op de woningmarkt, spoedzoekers, zorgbehoevenden, dak- en thuislozen en mensen die afhankelijk zijn van de maatschappelijke opvang
- **Financiële overwegingen:** Een van de knelpunten bij het realiseren van tijdelijke vastgoed is de businesscase. Om tot realisatie van verplaatsbare flexwoningen over te gaan, is het van belang om tot een acceptabele financiële businesscase te komen voor zowel gemeente als ontwikkelende partij. Wat acceptabel is, is afhankelijk van de doelstellingen van de betrokken partijen.
- **Afstemming:** Flexibele opvanglocaties kunnen eigendom zijn van COA, gemeenten of derde partijen, waarbij de gebruikers een vergoeding betalen aan de eigenaar. Per locatie moet vastgesteld worden welke vorm van eigenaarschap en verhuur passend is.

Voorbeeld in de regio

In de regio Haaglanden wordt al gebruik gemaakt van flexwoningen. In Rijswijk voor de opvang van statushouders, in Delft voor de opvang van Oekraïense ontheemden en eind van het jaar komen er flexwoningen in Zoetermeer waarvan een deel voor statushouders. Pijnacker-Nootdorp doet onderzoek naar het inzetten van flexwoningen in combinatie met asielzoekers of Oekraïense ontheemden.

Gemeente Midden-Delfland en corporatie Wonen Midden-Delfland hebben een tijdelijke woonwijk met 30 flexwoningen laten plaatsen in Maasland. De helft van de woningen is bestemd voor Oekraïense ontheemden, de andere 15 units zijn voor spoedzoekers en starters uit de gemeente.

Betrokken partijen bij realisatie locaties

Bij het realiseren van locaties in de regio werken we samen met verschillende partijen waarbij COA en de provincie het belangrijkst zijn. Het COA beoordeelt of een potentiële locatie voldoet aan de eisen die gesteld worden aan opvang. De provincie dient betrokken te worden als er een andere bestemming nodig is voor de locatie. Voor de bouw van locaties zien we dat er bij locatie Harnaschpolder in Midden-Delfland een grote afhankelijkheid is van het COA bij het realiseren van de locatie (zie onder bij knelpunten).

Bij het realiseren en/of verkennen van multifunctionele opvang/huisvestingslocaties wordt er regelmatig samengewerkt met de woonregio en/of woningbouwcoöperaties, omdat de locaties naast het opvangen van nieuwkomers ook ingezet moeten worden voor andere doelgroepen die vallen onder de verantwoordelijkheid van woningbouwcoöperaties.

In de regio streven we er zo veel mogelijk naar om duurzame opvanglocaties te realiseren. Maar door acute hulpvragen van het COA of gebrek aan andere locaties, wordt er ook uitgeweken naar hotels of noodopvang. Daarom hebben zowel de gemeenten als het COA regelmatig contact met hoteleigenaren om het opvangen van nieuwkomers in hotels af te stemmen. In de regio wordt op dit moment samengewerkt met grotere ketens zoals Fletcher en Van der Valk maar ook met kleine hotels.

Knelpunten

- De Spreidingswet gaat ervan uit dat duurzame locaties binnen één jaar na start van de wet 'sleutelklaar' beschikbaar zijn voor opvang (COA). De wet gaat hierbij volledig voorbij aan de actuele woningnood, wettelijke termijnen van vergunningsprocedures (Omgevingswet), Aanbestedingswet (voor aankoop/aanpassing locaties), wettelijke bestuurlijke besluitvormingsprocedures (inclusief participatie door inwoners), samenwerking met grond- en vastgoed eigenaren en leveringstermijnen van producenten en aannemers. De wet voorziet (nog) niet in mogelijkheden om de extra tijd te overbruggen met tijdelijke locaties.
- In Midden-Delfland heeft de gemeenteraad op 25 oktober 2023 besloten ongeveer 2 ha grond aan te kopen en met het COA een overeenkomst af te sluiten voor de ontwikkeling van een AZC met 225 opvangplaatsen. De grond voor de nieuwe locatie

worden door het Bedrijvenschap Harnaschpolder bouwrijp overgedragen aan de gemeente. Op basis van het exploitatieplan van het COA is de planning de benodigde vergunningen in Q3 2024 te verlenen. Er is hierin een directe afhankelijkheid van het COA.

- Het is belangrijk nationaal beleid te ontwikkelen rondom het aflopen van contracten bij flexwoningen. Ervaring in Midden-Delfland is dat de woningcorporatie bereid is te investeren bij gecombineerde huisvesting met doelgroepen, maar dat exploitatie technisch een termijn van 10 jaar te kort is. Hiervoor zijn contracten getekend met een garantie dat na 10 jaar (vervaltermijn bij afwijking bestemmingsplan) een andere locatie aangeboden wordt. Voor beide partijen zijn er financiële risico's, terwijl niet altijd gegarandeerd kan worden dat een nieuwe locatie beschikbaar komt.
- In de zoektocht naar locaties wordt ook Rijksvastgoed overwogen. Zo is er al asielopvang op de Regulusweg in Den Haag; 650 opvangplekken. Uitbreiding en verlenging van deze locatie dragen bij aan de leniging van de huidige nood en bieden een duurzamere oplossing. Bovendien is er reeds draagvlak in buurt en gemeenteraad voor asielopvang. Maar het Rijksvastgoedbedrijf heeft andere plannen met de locatie waardoor dit niet mogelijk is.
- Knelpunt bij de doorstroming van de statushouders is de vertraagde afhandeling van de aanvragen voor gezinshereniging door de IND, er zijn nu wachttijden van meer dan een jaar. Daardoor kunnen deze statushouders niet direct passend gehuisvest worden en zal er voor langere duur in een tijdelijke opvangmogelijkheid moeten worden voorzien.

4.2. Onderwijs

Onderwijs voor nieuwkomers

Volgens de Wet primair onderwijs en de Wet voortgezet onderwijs zijn de schoolbesturen en de gemeenten samen verantwoordelijk voor het bieden van passend onderwijs, ook aan nieuwkomers waaronder asielzoekers en Oekraïense ontheemden, maar ook kinderen van arbeidsmigranten en expats. Schoolbesturen zijn verantwoordelijk voor het geven van onderwijs en de gemeenten voor het bieden van onderwijshuisvesting en eventueel vervoer. Nieuwkomersonderwijs heeft met name aandacht voor taal en andere basisvakken zoals, rekenen/wiskunde en burgerschapsvorming. De leerlingen stromen na het nieuwkomersonderwijs door in het reguliere onderwijs Nieuwkomersonderwijs biedt zowel in het basisonderwijs als in het voorgezet onderwijs een programma van maximaal 2 jaar via internationale schakelklassen (ISK).

In het nieuwkomers-onderwijs zijn vier typen scholen: 1) scholen zijn onderdeel van een AZC's, 2) aparte nieuwkomersscholen, 3) scholen met aparte nieuwkomersgroepen en 4) reguliere basisscholen. In het voorgezet onderwijs zijn er de internationale schakelklassen (ISK) tot 20 jaar. In praktijk maakt men rond 18 jaar vaak de overstap naar het praktijkonderwijs. Daarin is het MBO een belangrijke partner.

De Tijdelijke nieuwkomersvoorziening in het onderwijs (TNV) biedt ruimte aan een tijdelijke oplossing als het echt niet mogelijk is regulier onderwijs aan te bieden. Hierbij krijgen kinderen beperkt les; 12,5 uur les per week met minimaal 10 uur aandacht voor de Nederlandse taal. TNV moet aangevraagd worden bij het Rijk en de noodzakelijkheid van

deze maatregel moet eerst onderbouwd worden. De RRT Haaglanden heeft aangegeven deze vorm van onderwijs alleen in uiterste nood te willen toepassen.

Voedingsgebieden in de regio

Het ISK-onderwijs voor voortgezet onderwijs in onze regio is divers georganiseerd. Er wordt met voedingsgebieden gewerkt en twee gemeenten organiseren het onderwijs zelf. Het voedingsgebied Den Haag biedt onderwijs aan nieuwkomers in de gemeenten Den Haag, Rijswijk en Leidschendam-Voorburg. Het voedingsgebied Delft biedt onderwijs aan nieuwkomers in de gemeenten Delft, Pijnacker-Nootdorp, Westland en Midden-Delfland. Zoetermeer en Wassenaar organiseren het onderwijs zelf of via een ander gemeentelijk samenwerkingsverband. In enkele gevallen krijgen leerlingen in een ander voedingsgebied onderwijs.
Het primair onderwijs wordt vaak door de desbetreffende gemeente verzorgd. De aantallen leerlingen van nieuwkomers in het primair onderwijs zijn nog niet voor alle gemeenten bekend.

Kengetallen nieuwkomersonderwijs regio Haaglanden	**primair onderwijs**			**voortgezet onderwijs**	
Indicatieve gegevens per 1 juni 2024	scholen	groepen	leerlingen	ISK-groepen	leerlingen
Den Haag	34	63	950		
Voedingsgebied Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Rijswijk				6	550
Delft	4	6	80 (excl. kleuters)		
Voedingsgebied Delft, Pijnacker-Nootdorp, Westland, Midden-Delfland				meerdere	300
Zoetermeer	2	6	90	2	135
Wassenaar		1	13	1	53

Voedingsgebied Den Haag
In het voedingsgebied Den Haag worden kinderen in het primair onderwijs via het centraal aanmeldpunt voor nieuwkomers aangemeld. De coördinator wijst een thuisnabije school toe. In Den Haag wordt geen gebruik gemaakt van tijdelijke onderwijsvoorzieningen en ook (nog) niet van tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen.

De scholen voor het voortgezet onderwijs plaatsen ook leerlingen uit Leidschendam-Voorburg en Rijswijk. Deze instroom wordt in nauwe samenwerking met de schoolbesturen en regiogemeenten besproken. In het voortgezet onderwijs worden leerlingen rechtstreeks bij een van de ISK-scholen aangemeld. Er wordt daarna een intake afgenomen, waarna een leerling op de wachtlijst komt tot er een passende plek is. Geen enkele leerling staat langer dan drie maanden op de wachtlijst. In de Haagse ISK regio wordt geen gebruik gemaakt van tijdelijke onderwijsvoorzieningen en ook (nog) niet van tijdelijke nieuwkomersvoorzieningen.

Voedingsgebied Delft
Nieuwkomers in het primair onderwijs melden zich rechtstreeks aan bij één van de vier opvangscholen. Leerlingen uit verschillende gemeenten in de regio maken gebruik van ISK Delft.
Het ISK Delft kent jaarlijks vier in- en uitstroom momenten. Het eerstvolgende moment is in september 2024. De huidige ISK-locatie is een tijdelijke locatie bestaande uit 20 noodlokalen. Dit in verband met nieuwbouw die naar verwachting medio 2025 wordt opgeleverd. Het aantal noodlokalen is afgestemd op de huidige vraag naar ISK-onderwijs. De toekomstige nieuwbouwlocatie biedt minder onderwijsplekken dan de huidige noodlokalen.

Zoetermeer
In Zoetermeer is er voor nieuwkomers voor het primair onderwijs en het voortgezet onderwijs een centraal aanmeldpunt. Leerlingen uit omliggende gemeenten maken sporadisch gebruik van de taalklassen en het ISK-onderwijs. Ook zitten er ISK-leerlingen op het MBO Rijnland. De bezettingsgraad is 100%.

Wassenaar
In Wassenaar wordt op de voormalige Den Deijlschool tijdelijk onderwijs gegeven aan kinderen van 4 tot 18 jaar. In eerste instantie ging het alleen om onderwijs aan Oekraïense kinderen, maar nu worden ook lessen gegeven aan kinderen van statushouders.

Het onderwijs voor de kinderen tot 12 jaar wordt verzorgd in de taalklas. Momenteel is er één klas met 13 leerlingen. In de taalklas heeft het leren van de Nederlandse taal prioriteit. Er is veel ruimte voor het leren van sociale vaardigheden en extra activiteiten, zoals de Koningsspelen, schoolreisjes en sportdagen. Op school is er ook aandacht voor leerlingenzorg.

Op deze locatie biedt het Da Vinci College uit Leiden ook middelbaar onderwijs. Leerlingen van 12 tot 18 jaar worden in de ISK (Internationale Schakelklas) voorbereid op regulier middelbaar onderwijs. Onder andere de AMV-ers (alleenstaande minderjarige vreemdelingen) die onderdak krijgen op AZC Wassenaar, krijgen hier les.

Gezamenlijke opgave voor Nieuwkomersonderwijs

De exacte opgave voor het nieuwkomersonderwijs voor onze regio is lastig scherp te krijgen omdat het nieuwkomersonderwijs meer dan alleen asielzoekers betreft; ook expats en arbeidsmigranten nemen deel aan het nieuwkomersonderwijs. Daarbij is het ook zo dat te weinig plekken in het nieuwkomersonderwijs het bieden van asielopvangplekken natuurlijk ook kan remmen. Het zijn communicerende vaten.

Vanuit de Spreidingwet heeft onze regio de opgave om in totaal 5.794 asielzoekers te huisvesten, 2.714 extra asielzoekers ten opzichte van nu, waarvan een deel AMV-er is. De extra asielzoekers zonder AMV-ers gerekend leidt tot 2.452 extra plekken. Meestal wordt gerekend met het gegeven dat 25%[7] van de asielzoekers minderjarig is en onderwijs moet krijgen. Daarvan gaat 12,5% naar het primair onderwijs gaat en 12,5% naar voortgezet onderwijs. Dit leidt tot 306 kinderen die naar het primair onderwijs gaan en 306 kinderen die naar het voortgezet onderwijs gaan. Daarnaast worden AMV-ers opgevangen, in totaal 482 minderjarigen waarvan 160 op dit moment al les krijgen in ISK-klassen in het voorgezet onderwijs[8].

---

[7] Op basis van ervaringen, met dit gemiddelde wordt in G4 verband gerekend.
[8] Onze regio heeft een opgave van 5.794 asielopvangplekken, waarvan 482 AMV-ers. Van deze plekken zijn er nu 3.053 beschikbaar, waarvan 220 voor AMV-ers. Er ligt een extra opgave voor ons van 2.714 plekken waarvan ongeveer 262 AMV-ers. Deze groep bestaat zonder AMV-ers uit 2.452 extra plekken. Van deze groep is de verwachting dat 25% minderjarige is waarvan 12,5% naar het primair onderwijs gaat en 12,5% naar het voortgezet onderwijs gaat; de opgave voor het nieuwkomersonderwijs is dan steeds 306 kinderen, zowel voor primair als voor voortgezet onderwijs.
De AMV-ers gaan allemaal naar nieuwkomersonderwijs in ISK-klassen, dus daar zijn 262 extra plekken voor nodig. Maar er krijgen op dit moment maar 160 van de 220 AMV-ers nieuwkomersonderwijs. (De 60 AMV-ers

Als de gehele asielopgave in de regio ingevuld zou worden leidt dit tot een extra behoefte aan onderwijsplekken voor het primair onderwijs van 306 plekken en tot een extra behoefte van 628 plekken in het voortgezet onderwijs.
Bij deze redenering houden we geen rekening met Oekraïense ontheemden. Het grootste gedeelte van deze groep is inmiddels al twee jaar in Nederland en stroomt uit naar het reguliere onderwijs. Daarbij is er op dit moment weinig nieuwe instroom.

De opgave voor het nieuwkomersonderwijs is groot, met name bij volledige invulling van de asielopgave. De huidige situatie, waarbij nieuwkomersonderwijs binnen een sub-regio voornamelijk in één gemeente wordt aangeboden is met de omvangrijke opgave niet langer houdbaar. Het gaat hierbij niet alleen om financiering, maar ook om beschikbare ruimte. De Regionale Regietafel heeft geadviseerd meer verbinding te zoeken tussen de voedingsgebieden in de regio zodat er gezamenlijk gewerkt kan worden aan meer onderwijsplekken en mogelijk kunnen er ook in meer gemeenten ISK-locaties aangeboden worden. Dit zal in overleg met de onderwijs-netwerken worden opgepakt.

Knelpunten

- Uitdagingen voor het nieuwkomersonderwijs in onze regio zijn de bekostiging, het lerarentekort, onderwijshuisvesting, de doorstroom van nieuwkomersonderwijs naar regulier onderwijs.
- De huidige financieringssystematiek van nieuwkomersonderwijs houdt geen rekening met vaste lasten i.r.t. fluctuaties in de instroom van nieuwkomers. Als de wachtlijsten moeten worden voorkomen – vooral bij extra instroom – moet vooraf geïnvesteerd worden in huisvesting en personeel waarbij er dus eerst sprake is van tijdelijke leegstand; een groep die nog niet gevuld is.
- Voorheen begon de bekostiging voor de periode van twee jaar al als de kinderen in Nederland aankwamen – ook al hadden ze nog geen onderwijs op dat moment - en liep de school deze inkomsten mis. Recent is dit gewijzigd en start de bekostiging op de dag dat het kind start op school. Dat is goed nieuws.
  Tegelijk is de twee jaar begeleiding te weinig voor de kinderen om echt goed op niveau te komen, begeleiding is minstens voor vijf jaar nodig.
- De financiering is gebaseerd op het werkelijk aantal nieuwkomers op vaste meetmomenten en daarmee niet kostendekkend voor vaste kosten. Voor het primair onderwijs kan de Rijksbijdrage voor Onderwijsachterstanden ingezet worden maar die is niet altijd toereikend zodat gemeenten extra subsidies moeten verstrekken. De rijksbijdrage (de LOWAN-gelden) zou kostendekkend moeten zijn en verhoogd moeten worden waardoor nieuwkomersonderwijs ook makkelijker verdeeld kan worden over gemeenten.
- Voor nieuwkomers in het voortgezet onderwijs ontvangen gemeenten geen aanvullende middelen. Wel heeft het COA heeft sinds kort een regeling voor maatwerkbekostiging huisvestingskosten voortgezet onderwijs. Delft heeft recent de

---

die tijdelijk (3 maanden) verblijven in Delft, krijgen geen ISK-onderwijs maar onderwijsaanbod van het COA.) Dit leidt tot een behoefte aan nieuwe plekken van 262 + 60 plekken is in totaal 322 nieuwe plekken voor AMV-ers in het voortgezet onderwijs.
Dit leidt tot 306 benodigde extra plekken voor het primair onderwijs en 306 + 322 is 628 plekken in het voortgezet onderwijs.

beschikking ontvangen en is naar verluidt de eerste gemeente die in Nederland een aanvraag had ingediend.
- Een uitdaging in het nieuwkomersonderwijs is uiteraard ook het personeelstekort. Dit speelt nog meer bij nieuwkomersonderwijs dan bij gewoon onderwijs omdat er meer specifieke kennis nodig is bij de docenten.

4.3. Gezondheidszorg

Asielzoekers die wonen in een asielzoekerscentrum of een andere opvanglocatie van het COA kunnen, net als ieder ander ook naar de huisarts, de verloskundige, de jeugdgezondheidszorg of het ziekenhuis. Voor hen bestaat de RMA: Regeling Medische zorg Asielzoekers. Het COA is verantwoordelijk voor het beschikbaar stellen van de gezondheidszorg aan asielzoekers en regelt in overleg met zorgpartners de eerstelijnszorg voor asielzoekers via Gezondheidszorg Asielzoekers (GZA). Het GZA verzorgt de huisartsenzorg voor asielzoekers op of nabij elk asielzoekerscentrum. Een team met een huisarts, praktijkverpleegkundige, doktersassistent en POH-GGZ (Praktijkondersteuner Huisarts–GGZ) verzorgt spreekuren op locatie. De wijze waarop deze zorg is georganiseerd is vergelijkbaar met de huisartsenzorg voor Nederlanders. Dit betekent dat de asielzoeker eerst naar de huisarts gaat voordat hij, indien nodig, wordt doorverwezen.

Zodra asielzoekers een verblijfsvergunning hebben ontvangen worden zij niet meer meegenomen in de collectieve verzekering het COA en zijn zij verplicht een zorgverzekering af te sluiten. Net als andere Nederlandse ingezetenen hebben zij recht op zorgtoeslag en andere financiële ondersteuning, afhankelijk van hun inkomen en persoonlijke situatie.

Ontheemden uit Oekraïne hebben in Nederland recht op medische zorg. Zij hoeven in Nederland geen zorgverzekering af te sluiten. Alle Oekraïners die in het bezit zijn van een Burgerservicenummer vallen onder de Regeling Medische zorg Ontheemden uit Oekraïne (RMO). Via deze regeling hebben vluchtelingen recht op een zorgpakket dat veel lijkt op de dekkingen in het basispakket. Voor de RMO hoeft geen zorgpremie of eigen risico te worden betaald.
Oekraïense ontheemden maken gebruik van het reguliere zorgsysteem. Om de druk bij de huisartsen te ontlasten is er bijvoorbeeld in Den Haag extra huisartsenzorg voor Oekraïense ontheemden ingekocht. Een huisartsenpraktijk in de stad biedt inmiddels aan zo'n 1.000 Oekraïense ontheemden basiszorg vanuit hun praktijk. In de andere gemeenten worden de Oekraïners opgenomen in reguliere praktijken.

Knelpunten

- Natuurlijk speelt het personeelstekort in de zorg ook t.a.v. zorg voor Oekraïense ontheemden en asielzoekers. Dit speelt op de eerstelijnszorg; de huisarts, maar met name ook in de tweedelijnszorg zoals jeugdhulp en psychische gezondheidszorg.
- Bij de opvang van Oekraïense ontheemden neemt de behoefte aan psychische gezondheidszorg toe naarmate zij langer in Nederland zijn. Daarnaast is de aanpak dat er eerst stabiliteit, rust en veiligheid moet zijn in de thuissituatie voordat psychische gezondheidszorg geboden kan worden. Dit is in tijdelijke opvanglocaties met minder privacy natuurlijk niet altijd het geval.

- Ten aanzien van het ingrijpen op locaties bij situaties met overlastgevende Oekraïense ontheemden ervaren de gemeenten een groot knelpunt. Er is juridisch gezien geen mogelijkheid om hen uit de opvang te zetten bij overlastgevend gedrag en er is geen time out locatie voor Oekraïense ontheemden.

4.4. Werk en integratie

De gemeenten in de regio Haaglanden vinden het belangrijk dat nieuwkomers kunnen participeren en een bijdrage leveren. Werk kan een zinvolle dagbesteding betekenen en daarmee ook de integratie van nieuwkomers in de gemeente versnellen. Zo leveren ook de nieuwkomers een bijdrage aan de regio in tijden van arbeidsmarkttekorten. Ook kan vroege integratie de bestaanszekerheid van de toekomstige inwoner verbeteren.

Werken voor asielzoekers

Voorheen mochten asielzoekers maar maximaal 24 weken per jaar werken, de komst van de Oekraïense ontheemden die direct mogen werken heeft het perspectief hierop veranderd. Eind november 2023 is de regel afgeschaft dat asielzoekers maximaal 24 weken per jaar mochten werken. Zij kunnen nu een tewerkstellingsvergunning (TWV) krijgen mits zij meer dan 6 maanden in Nederland zijn en een BSN nummer hebben. Deze verandering heeft in 2023 en het eerste kwartaal van 2024 landelijk geresulteerd in 1e kwartaal 2024 1.550 tewerkstellingsvergunningen, t.o.v. 2.000 in heel 2023 en 601 in 2022[9].

Een deel van de asielzoekers en statushouders die op een COA-locatie verblijven in de gemeenten in Haaglanden is gemotiveerd om te gaan werken. Daadwerkelijke arbeidsdeelname zal afhangen van hun fysieke en mentale belastbaarheid en beheersing van de Nederlandse of Engelse taal. Het is aan gemeenten zelf om te besluiten of ze dienstverlening aan willen bieden, die aansluit bij wat het COA biedt en aansluit op de behoefte van de asielzoekers. Tegelijkertijd vraagt dit ook regionale afstemming, daar niet iedere asielzoeker uiteindelijk als statushouder in dezelfde gemeente gehuisvest wordt als waar hij/zij opgevangen wordt.

Afhankelijk van de groep kan worden ingezet op informatievoorziening op COA-locaties dan wel intensievere dienstverlening vooruitlopend op de inburgering of samenwerking met landelijke of lokale partners. Er kan samenwerking met werkgevers worden gezocht, om informatieverstrekking over het in dienst nemen van asielzoekers te optimaliseren en te bepalen hoe zij nog verder ondersteund kunnen worden in het bieden van werk aan deze nieuwkomers.

Gemeenten pleiten ervoor dat asielzoekers eerder in staat gesteld worden om te werken en een groter deel van het inkomen behouden waarmee de bijdrage aan kosten van opvang passender wordt. Momenteel moet een te groot deel van het inkomen uit arbeid aan COA afgedragen moet worden. Deze eigen bijdrage werkt belemmerend, terwijl werk kan voorkomen dat asielzoekers na het verkrijgen van een status en huisvesting (langdurig) zijn aangewezen op een bijstandsuitkering. De verplichte eigen bijdrage voor de kosten van de

[9] Commissievergadering Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Binnenlandse Zaken 27 maart 2024.

opvang is ervoor zowel werkende asielzoekers als werkende statushouders die nog in de COA opvang verblijven.

Voorbeeld in de regio

Op diverse locaties in de regio heeft het COA 'Meedoenbalies'. Asielzoekers kunnen zich daar aanmelden voor activiteiten als vrijwilligerswerk, sport, recreatie en soms betaald werk. De Meedoenbalie is een samenwerking tussen het COA en vrijwilligerscentrale's die bij de landelijke Vereniging Organisaties Vrijwilligerswerk (NOV) is aangesloten. Zij werken samen met gemeenten, werkgevers en lokale (maatschappelijke) organisaties om een breed aanbod te creëren, afgestemd op de wensen en behoeften van bewoners.

De Meedoenbalie op de Regulusweg in Den Haag is in maart 2024 geopend. De balie is elke donderdag 2 uur geopend. In Zoetermeer is er een Meedoenbalie op de locatie aan de Rokkeveenseweg en ook in Wassenaar komt er een Meedoenbalie.
Om de Meedoenbalie op de locatie Manderspark in Delft meer inhoud te geven heeft gemeente Delft de lokale partners op het gebied van arbeidsintegratie en participatie (Werkse en Lekker Bezig!) gevraagd met een voorstel te komen hoe hier meer invulling aan kan worden gegeven.

Ook is er het werkbedrijf 'de Binnenbaan' die voor asielzoekers en statushouders duurzame uitstroom naar betaalde arbeid probeert te bewerkstellingen gedurende hun verblijf in de asielopvang. De Binnenbaan werkt regionaal en heeft o.a. een werkplek in de opvang in Zoetermeer.

In de rondom de Wet SUWI georganiseerde arbeidsmarktregio's is ruimte om als gemeenten af te stemmen over dienstverlening naar werk, maar de omvang van de regio is niet congruent. Regio Haaglanden beslaat de gehele Arbeidsmarktregio Haaglanden (Den Haag, Rijswijk, Delft, Midden-Delfland en Westland) en vier van de zes gemeenten van Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal (Zoetermeer, Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp, Wassenaar).
Onderdeel van deze arbeidsmarktregio's is het werkgeversservicepunt (WSP). Het WSP is een samenwerkingsverband van UWV, gemeenten en Sociale Werkvoorziening bedrijven in de arbeidsmarktregio. Het WSP is het aanspreekpunt voor werkgevers in de regio die inclusief willen ondernemen. Binnen de arbeidsmarktregio zijn er al initiatieven om statushouders die zich nog in de opvang bevinden te begeleiden naar werk. Naast regionale initiatieven is het aan gemeenten zelf om de inhoud van de arbeidsbemiddeling vorm te geven.

Werken voor Oekraïense ontheemden

Oekraïners vallen onder de Richtlijn Tijdelijke Bescherming en mogen direct aan het werk bij aankomst in Nederland. Oekraïense ontheemden mogen alleen in loondienst werken, dus niet als zelfstandige aan de slag tenzij de opdrachtgever een terwerkstellingsvergunning (TWV) heeft gekregen van het UWV. Maar er geldt geen TWV voor een baan in loondienst zoals die wel voor asielzoekers geldt. Een werkgever hoeft alleen melding te maken van in dienst nemen van een Oekraïense ontheemde. Het is aan gemeenten zelf of ze aan Oekraïense ontheemden dienstverlening willen bieden om hen te voorzien van een dagbesteding zoals werk. Hiertoe is geen wettelijke verplichting.

Het aantal Oekraïense ontheemden dat in regio Haaglanden aan het werk is, is niet bekend. Enerzijds doordat er nog geen inzage in Suwinet mogelijk is voor dit doel en anderzijds door dat UWV-gegevens over het aantal werkmeldingen per arbeidsmarktregio geen rekening houden met dubbelingen door bijvoorbeeld wisseling van banen. Uit landelijke CBS-gegevens op basis van de BRP en de polis administratie van de Belastingdienst blijkt dat op 1 november 2023 55% van de Oekraïense ontheemden tussen 15-65 jaar die in Nederland verblijven betaald werk had. Het UWV geeft aan dat zij in de arbeidsmarktregio Haaglanden meestal werken via uitzendbureaus, in de agrarische sector en in de horeca.

Dagbesteding en integratie

Zowel op de asielopvanglocaties als op Oekraïense opvanglocaties is er in de regio een breed aanbod van activiteiten. Zo kunnen nieuwkomers deelnemen aan bijvoorbeeld muzieklessen, sportactiviteiten, computerlessen en Nederlandse taallessen. Deze dagbesteding is van groot belang om mensen actief en gezond te houden.

'Overbruggingsaanbod' is een vorm van dagbesteding waarbij veel aandacht is voor taalontwikkeling in afwachting van onderwijs. In onze regio is er geen formeel georganiseerd overbruggingsaanbod. Wel zijn er kleine initiatieven zoals bijvoorbeeld in Den Haag bij een opvanglocatie voor AMV-ers met vrijwilligers.

Voorbeeld in de regio

In Den Haag kunnen Oekraïense ontheemden gebruik maken van Nederlandse taallessen gefinancierd door de gemeente in het kader van volwasseneneducatie. In 2023 volgden 380 ontheemden taallessen bij de Taal+ school van ROC Mondriaan en Stichting Taal aan Zee. Begin 2024 startten 50 Oekraïense deelnemers met taalles en staan er nog 100 mensen op de wachtlijst om te beginnen met taalles. Naast deze taaltrajecten kunnen Oekraïense ontheemden gebruik maken van (laagdrempelige) taalactiviteiten, zoals taalmaatjesaanbod en inloopconversatie bij bibliotheken/Taalhuis.

In samenwerking met Piëzo worden in Zoetermeer Nederlandse taallessen voor volwassenen gegeven aan Oekraïense ontheemden. Deze lessen worden erg goed bezocht en zijn wekelijks.

In Delft heeft het COA afspraken gemaakt met lokale sportverenigingen over het gebruik van sportvoorzieningen en het aanbieden van sportaanbod voor met name de doelgroep AMV-ers.

Knelpunten

- Gemeenten pleiten ervoor dat asielzoekers eerder in staat gesteld worden om te werken en een groter deel van het inkomen behouden waarmee de bijdrage aan kosten van opvang passender wordt. Nu moet een te groot deel van het inkomen uit arbeid aan het COA afgedragen worden.
- Om statushouders goed te laten landen in de regio is het belangrijk dat het COA statushouders plaatst in de gemeenten waar zij ook als asielzoeker opgevangen zijn. Een bestaande arbeidsovereenkomst in een specifiek beroep is nu al een van de criteria om

als statushouder een aanvraag te doen om gekoppeld te worden aan een gemeente, maar niet de enige.

- Er zouden meer incentives moeten zijn voor asielzoekers om aan het werk te gaan. Zo zou het mogelijk moeten zijn dat asielzoekers het COA verzoeken hen in een opvanglocatie te plaatsen van de gemeente waarin zij al werk hebben. Of daarna overgeplaatst worden.
- Het 'naar werk begeleiden' wordt overgelaten aan gemeenten, het UWV en het werkgeversservicepunt en/of werkbedrijf. Klantmanagers bij gemeenten kunnen asielzoekers stimuleren om aan het werk te gaan. Dit brengt uiteraard kosten met zich mee. Maar de Spreidingswet houdt geen rekening met deze werkzaamheden en de financiering daarvan.
- Hoewel er politiek de wens is om asielzoekers snel aan de slag te laten gaan met werk en integratie leert de ervaring dat een groot gedeelte van de doelgroep niet kan werken, om diverse redenen.
- Regiobreed is er een trend te zien bij de Oekraïense Ontheemden. Bij de ontheemden die later zijn gekomen (in 2023 en verder) zien we dat zij vooral op zoek zijn naar werk en ook komen er meer alleenstaande mannen. Dit is een andere doelgroep dan de ontheemden die in het begin zijn opgevangen
- De ervaring leert dat het Oekraïense ontheemden lukt om hun weg te vinden in onze samenleving. Wel is er grote behoefte onder de ontheemden aan helderheid over de toekomst. Kinderen leren de Nederlandse gewoontes, taal en cultuur, waardoor het steeds lastiger wordt om terug te keren naar Oekraïne. Het is zaak dat het Rijk komt met een lange termijnvisie voor deze doelgroep.

4.5. Veiligheid

Voor het besluit genomen wordt om een locatie te openen is het gebruikelijk een advies van de driehoek te vragen t.a.v. veiligheid. Hierin neemt Politie, OM en de burgemeester zitting. Ook is een schouw van de locatie door Brandweer en GHOR (Geneeskundige Hulpverlening in de Regio) aan te raden om latere obstakels te voorkomen.

Als de locatie er eenmaal is worden beheer overleggen gehouden met COA, gemeente, politie, bedrijven en wijken of stadsdelen. Tijdens deze overleggen worden eventuele zorgen en onveiligheden besproken en naar een mogelijke oplossingen gezocht.

Bij incidenten op locaties met asielzoekers wordt contact gezocht met het COA. Zij verwerken het incident in het bewonerssysteem en bieden handelingsperspectief, evenals ondersteuning bij bijvoorbeeld het voeren van een correctiegesprek. Als een bewoner niet meer op locatie kan verblijven kijkt het COA of een overplaatsing mogelijk is.
Bij incidenten met grote impact waarbij sprake is van een mogelijk strafrechtelijk vergrijp, bijvoorbeeld fysieke agressie, of diefstal, doet het COA melding/aangifte bij de politie. Als sprake is van een strafbaar feit zal de politie tot aanhouding overgaan.

De ervaring in de regio Haaglanden leert dat er vooraf bij inwoners en gemeenteraad vaak bezorgdheid is over veiligheid rondom locaties waar asielzoekers opgevangen worden. In praktijk blijkt dit echter sterk mee te vallen. Er zijn in Haaglanden weinig incidenten geweest rondom locaties waar asielzoekers en/of Oekraïense ontheemden worden opgevangen.

Voorbeeld in de regio

Op alle COA-locaties in Den Haag is 24/7 beveiliging. Natuurlijk is er ook BHV, zijn er ontruimingsplannen aanwezig er worden er ontruimingsoefeningen gehouden.
Voor de opvang van Oekraïense ontheemden in Den Haag is er niet standaard 24/7 beveiliging. Veel locaties werken alleen 's nachts met beveiliging als sociaal beheer naar huis is. Ook zijn er (semi zelfstandige woon) locaties waar ambulant beheer is, en alleen op bepaalde dagdelen per week sociaal beheer aanwezig is, en wordt niet gewerkt met beveiliging. Wel is het altijd mogelijk contact te hebben met ambulante beheerder via een bereikbaarheids/beschikbaarheidsdienst.

Verder staat in Den Haag vanuit 'sociale veiligheid' ook het infomeren van bewoners van de opvanglocatie centraal. Met name over de individuele gevaren zoals onder andere uitbuiting, prostitutie, en geweld. Maar ook valt te denken aan een veilig gevoel voor LBHTIQA+ ers. Sociaal beheer schenkt aandacht aan, signaleert en bemiddeld bij vormen van sociale onveiligheid. Denk ook aan posters met uitleg in verschillende talen of QR-codes naar websites in verschillende talen.

4.6. Communicatie naar bewoners/participatie

Een nieuwe opvanglocatie in de buurt kan vragen en spanningen oproepen bij mensen die in de buurt wonen of bedrijven en organisaties die in de buurt gevestigd zijn. De informatiebijeenkomst voor omwonenden is een gelegenheid om onzekerheid, angst en zorgen vooraf te bespreken. Juist omdat deze zorgen er zullen zijn is het goed om tijdig in gesprek te gaan. Het zo volledig mogelijk informeren draagt bij aan het algemeen begrip. Vanuit het oogpunt van privacy en veiligheid is het praktisch om dit te doen voordat er asielzoekers op een locatie verblijven. In onze regio is met dit soort processen al veel ervaring opgedaan en ook het COA kan hierin een actieve (advies)rol vervullen. De ervaring leert dat de invulling van communicatie en participatie maatwerk is en lokaal verschillend ingevuld kan worden.

Er zijn verschillende succesvolle manieren om een open gesprek met omwonenden te voeren over de te openen locatie. In Den Haag kiest men er voor zoveel mogelijk te sturen op een-op-een gesprekken, bijvoorbeeld door middel van huisbezoeken of een inloopavond met voldoende professionals om alle bezoekers persoonlijk te woord te staan. De ervaring leert dat plenaire bijeenkomsten het risico op een negatieve sfeer vergroten en een inhoudelijk gesprek belemmeren.

Om vertrouwenwekkend te handelen is het aan te raden om zo transparant en zo concreet mogelijk te communiceren over de specifieke aspecten van de opvanglocatie: Kenmerken van de doelgroep (leeftijd, afkomst, aantallen), duur van de opvangtermijn en kenmerken van het sociaal beheer, beveiliging etc..
Na start van de opvang loont het om te investeren in contacten tussen de nieuwkomers en de omwonenden, bijvoorbeeld door het organiseren van burenbijeenkomsten en taalcafés. Het hierboven genoemde beheeroverleg kan eveneens het gremium zijn om dit soort activiteiten te bespreken en eventuele vrijwilligers te activeren.
Bij grotere locaties kan een beschikbare ruimte om gezamenlijk met de buurt activiteiten te ontwikkelen het draagvlak vergroten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan gezamenlijk Engelse les

volgen, buurtfeestjes of een regelmatige koffie-ochtend waarbij men met elkaar kennis kan maken.

Voorbeeld in de regio

In Delft reageren omwonenden en stadgenoten voornamelijk positief op de opvang van asielzoekers in de stad. Ook worden er vanuit de Delftse samenleving diverse initiatieven voor hulp en begeleiding ontplooid. Bij uitbreiding en verlening van de opvang in hotel Campanile werden de omwonenden en ondernemers in de directe omgeving per brief (huis-aan-huis) geïnformeerd. Daarnaast werden gebruikelijke gemeentelijke kanalen ingezet voor bredere communicatie en informatie. Dit zijn onder andere de informatiepagina op delft.nl en veel gestelde vragen, nieuwsberichtgeving, social media en het Klantcontactcentrum KCC. De inhoud van de communicatie was van tevoren afgestemd met COA, en het Campanile-hotel.

Ook in andere gemeenten worden dit soort initiatieven ontplooid. In Pijnacker-Nootdorp was er een enquête voor alle bewoners. Bewoners konden daarmee participeren en 'mee-denken' in plaats van 'mee-weten', als start van meerdere participatiefases. In Den Haag is er een continue dialoog door middel van stadsgesprekken direct na bekendmaking van de opening van een opvang.

4.7. Financiën

Financiering opvang asielzoekers

Voor de financiering voor de opvang van asielzoekers zijn er, sinds de Spreidingswet, twee mogelijkheden. Als het COA de opvang verzorgt geldt het Faciliteitenbesluit opvangcentra. Het COA verzoekt dan gemeenten elk jaar om een opgave van het aantal asielzoekers dat op 1 januari van dat jaar op het adres van de COA-opvang staat ingeschreven in de Basisregistratie personen (BRP). Op basis daarvan berekent het COA de bijdrage die uitgekeerd wordt via een decentralisatie-uitkering van het ministerie van BZK. Aanvullend krijgen gemeenten financiering voor COA-bewoners die niet ingeschreven staan in het BRP, vergoeding voor gemiste inkomsten uit onroerendezaakbelasting, een vergoeding voor vrijwilligersgroepen, een vergoeding voor voorlichtingskosten, etc. Het bedrag voor deze uitkering is €18,15 per asielzoeker per maand. Deze vergoeding is de aflopen jaren niet meer aangepast.

De Spreidingwet maakt het ook mogelijk dat gemeenten zelf een opvanglocatie beheren. De regelgeving is hierop nog niet aangepast en daarom wordt teruggevallen op de Tijdelijke gemeentelijke opvang (TGO) regeling. Deze regeling is eigenlijk bedoeld voor crisisnoodopvang, in geval van crisis: storm, brand of overstromingen. De gemeente krijgt via het COA een normvergoeding van € 150,00 euro per plek per dag of een vergoeding van de daadwerkelijke kosten. Deze vergoeding is tijdelijk en wordt jaarlijks achteraf vergoed op basis van het aantal gerealiseerde plekken (bedden). Volgens de Spreidingswet (memorie van toelichting) zou de gemeente een structurele vergoeding moeten krijgen, die aansluit bij de gemiddelde kosten van het COA (€ 76,60 per plek per dag). In dit bedrag zitten onder meer

de kosten voor huisvesting, personeel COA, gezondheidszorg en levensonderhoud. Maar, dit is nog niet geregeld.

Financiën opvang Oekraïense ontheemden

De afspraken omtrent de financiering van de opvang van Oekraïense ontheemden zijn vastgelegd in de RooO (Regeling Opvang Ontheemden Oekraïne). Gemeenten ontvangen een vergoeding voor werkelijke kosten van de gemeentelijke opvang (GOO) en een bijdrage voor de particuliere opvang (POO) of een normbedrag per opvangplek (bed). De normvergoeding is de afgelopen jaren steeds verder verlaagd, maar werkelijke kosten mogen gedeclareerd. Een belangrijke verandering is dat de hoogte van het normbedrag van het Rijk voor de opvang van Oekraïense ontheemden in 2024 een kwart lager zal zijn dan in 2023 en voor 2024 is vastgesteld op € 62.

Het Rijk wil het voorzieningenniveau van Oekraïense ontheemden beter laten aansluiten op andere groepen in de maatschappij, waaronder asielzoekers. Een eigen bijdrage aan de opvang voor Oekraïense ontheemden met inkomen aan de gemeente is sinds 1 juli verplicht. Het betreft een bedrag van 105 euro per meerderjarige. Ook wordt een extra bijdrage verplicht voor ontheemden die geen eetgeld krijgen maar catering op locatie. Hierop wordt de Regeling opvang ontheemden Oekraïne (RooO) aangepast.
De ingang van deze verplichtingen hangt samen met inwerkingtreding van de Tijdelijke Wet opvang ontheemden uit Oekraïne op 1 juli. Deze wet voorziet in een wettelijke grondslag voor gemeenten om de polisadministratie van het UWV (Suwinet) in te zien en daarmee inzage te krijgen in de inkomenspositie van deze groep. Op die manier kan leefgeld gerichter worden uitgekeerd en kunnen gemeenten een eigen bijdrage voor opvang en eetgeld vragen.

Financiering regionale coördinatie en regie

De regionale coördinatie t.a.v. de asielopgave en de ondersteuning van de Regionale Regietafel wordt gedeeltelijk gefinancierd met provinciale voorfinanciering (€100.000,-). Dit betreft een co-financiering waarbij de provincie € 90.000 bijdraagt en de deelnemende gemeenten in totaal € 10.000. Daarnaast is er jaarlijks een subsidie van de provincie beschikbaar ter waarde van 50.000 euro voor ambtelijke ondersteuning.

Het Rijk werkt aan beleid om de positie en de ondersteuning van de PRT’s te versterken. Naar mening van Haaglanden moet deze versterking ook doorwerken naar de RRT’s. Meer duiding in rol en positie van de RRT’s kan daarbij helpen.

Knelpunten

De financiering van asielopvangplekken kent vele knelpunten. Dit komt met name omdat de gemeenten door de Spreidingwet een nieuwe wettelijke taak hebben gekregen en uitvoeren, terwijl de financiering door Ministerie JenV, BZK en OCW hierop (nog) niet is aangepast. Het beleggen van de taak van het vinden van opvangplekken bij de gemeenten brengt in brede zin werk met zich mee en daarmee kosten. Ook t.a.v. de opvang van Oekraïense ontheemden zijn er diverse financiële knelpunten.

Belangrijkste knelpunt: tijdelijke financiering versus duurzame opvang

De RRT Haaglanden maakt zich, samen met G4 en VNG, richting het Rijk hard voor het punt van meerjarige financiering, in ieder geval voor de huisvesting van asielzoekers. Bijna alle financiële regelingen zijn gericht op de ondersteuning van gemeenten op korte termijn (lopende opvang in het huidige jaar) en voorzien (nog) niet in financiering in duurzame (meerjarige) opvanglocaties of andere voorzieningen, die kunnen mee-ademen met een wisselende instroom.
De totale financiering is op dit moment tijdelijk én gekoppeld aan het werkelijk aantal opgevangen asielzoekers (of Oekraïners). Gemeenten mogen, wettelijk gezien, geen panden aankopen of langdurige huurcontracten afsluiten of personeel aannemen zonder dat ze gelijktijdig zekerheid hebben over de meerjarige financiële dekking, waarmee het niet mogelijk is duurzame eigen huisvesting te verwerven en te beheren. Daarmee blijven we hangen in de huidige asielopvangcrisis, waarbij asielzoekers verhuizen van de ene tijdelijke locatie naar de andere.

Andere knelpunten financiering

- Naast locaties speelt dit ook voor vergoeding voor andere voorzieningen. Hoewel de Spreidingswet streeft naar een duurzame meerjarige opvang, is ook de huidige vergoeding voor onderwijs en andere voorzieningen incidenteel. Daarmee kunnen structurele oplossingen zoals onderwijshuisvesting en vast personeel niet worden gefinancierd.
- Ook zijn de diverse financiële regelingen voor onderwijs, opvang, regio, bemiddeling naar werk, gezondheidzorg per groep (asielzoekers, Oekraïense ontheemden, statushouders) verschillend en sluiten qua hoogte en voorwaarden niet aan. Hierdoor ontstaan er bij verandering van het aantal of de status van de asielzoeker/statushouder/Oekraïner, knelpunten in het totaal van voorzieningen die zij nodig hebben. Plaatsing van alleenstaanden, gezinnen, jeugdigen vraagt immers om andere voorzieningen ook al zijn de aantallen gelijk.
- Gemeenten krijgen op dit moment geen geld voor de zoektocht naar plekken en de kosten die ze maken om locaties 'sleutelklaar' op te leveren; ze krijgen immers pas vergoedingen nadat de asielzoekers of Oekraïense ontheemden zijn gevestigd. Hierbij is de eenmalige vergoeding die gemeenten krijgen voor de vestiging van € 11.345 voor een nieuw asielzoekerscentrum ontoereikend.
- Voordeel van structurele financiering is dat het makkelijker is om schotten tussen budgetten en regels voor de diverse doelgroepen te verminderen waardoor het gemakkelijker is structureel beleid voor zorg, participatie, inburgering en doorgeleiding naar werk in te zetten.
- In het hoofdlijnenakkoord van het nieuwe kabinet staat aangekondigd dat financiering tot 2027 geborgd is. Hoe de situatie er daarna uitziet is nog niet duidelijk.
- Als per 1 juli 2024 de uitvoering van het innen van de eigen bijdrage voor leefgeld voor Oekraïense ontheemden bij gemeenten komt te liggen, dan worden grote problemen ten aanzien van de uitvoerbaarheid voorzien. Bijvoorbeeld de hoogte van het bedrag in relatie tot de bewoning van een locatie, het benodigde ICT-systeem om de inning mee uit te voeren en de benodigde menskracht. Als gemeenten niet in staat zijn om tijdig het leefgeld en eetgeld te innen maar wel gekort worden op de vergoeding vanuit het Rijk liggen er grote financiële risico's bij gemeenten. Inmiddels

is vanuit Den Haag, iom G4 en VNG een lobby gestart om de Eerste Kamer te vragen deze wijziging alleen als inspanningsverplichting vast te stellen.

- Voor het creëren van tussenvoorzieningen en doorstroomlocaties voor statushouders is er de Hotel- en accommodatieregeling (HAR). De HAR dekt kosten van de gemeente voor zes maanden en de kosten van doorstroomlocatie voor 12 maanden. Er is een risico voor gemeenten als na die tijd nareizigers nog niet met hun gezin passend te huisvesten zijn omdat de nareisaanvraag door het COA nog niet behandeld is.

5. Toelichting huidig en toekomstig beeld per gemeente

De regionale opgave voor asielzoekers in de regio Haaglanden is het creëren van 5.794 plekken. Zoals in hoofdstuk 1 en 2 te lezen is, gaat de RRT Haaglanden uit van het beginsel dat elke gemeente zelf verantwoordelijk is voor het realiseren van het aantal indicatieve opvangplekken.

Per gemeente zijn de huidige en de toekomstige situatie beschreven van de opvang voor in ieder geval asielzoekers en Oekraïense ontheemden[10]. In de meeste gevallen is ook de situatie voor statushouders opgenomen of andere doelgroepen waar dit lokaal relevant is. Van gemeente Westland zijn geen gegevens opgenomen.
.
Per gemeente zijn de locaties beschreven die op het moment van schrijven (juni 2024) bekend zijn. T.a.v. toekomstige locaties is de nog te lopen besluitvormingsprocedure beschreven. Bij de locaties zijn het type huisvesting beschreven, de doelgroep en – indien van toepassing - ruimtelijke randvoorwaarden.

5.1. Delft

Asielzoekers

In Delft is er op twee locaties noodopvang voor asielzoekers: in het Campanile-hotel en aan het Manderspark. In hotel Campanille heeft het COA capaciteit om in totaal 170 mensen op te vangen, waarvan 60 plekken voor AMV-ers en 110 voor reguliere opvang. Sinds 8 januari 2024 vangt het COA er tijdelijk een groep van 60 AMV-ers op. Deze groep blijft telkens maximaal 3 maanden in Delft. Sinds 13 mei worden de overige hotelkamers ingezet voor de opvang van reguliere asielzoekers.
Voor de opvang van AMV-ers zet het COA het hotel in als doorstroomlocatie. Dit betekent dat na het vertrek van een groep een nieuwe groep AMV-ers zal instromen. De jongeren, die vaak nog maar kort in Nederland zijn, verblijven maximaal drie maanden in Delft. De AMV-doelgroep is een kwetsbare doelgroep die intensief begeleid wordt en meer vraagt van de samenwerking met de gemeente, onderwijsinstellingen en andere lokale partners. De AMV groep in hotel Campanille gaat niet in Delft naar school; het COA regelt i.s.m. met het ISK voor deze jongeren een dagprogramma met taallessen en sport.

Locatie Manderspark is in de zomer van 2022 gebouwd en in september van dat jaar in gebruik genomen als noodopvanglocatie. Het COA biedt er opvang aan 220 asielzoekers, waarvan 170 regulier en 50 AMV-ers.
Volgens de huidige afspraken met de grondeigenaar TU Delft kan het COA het Manderspark in ieder geval tot 2 februari 2026 als opvanglocatie gebruiken. Mogelijk kan daarna nog 2 keer met een jaar verlengd worden.
De locatie is inmiddels ruim anderhalf jaar in gebruik en voldoet niet aan het COA-programma van eisen voor de kwaliteit van opvang. Het COA is in overleg met de gemeente Delft en TU Delft een plan aan het uitwerken voor de verbetering van de voorzieningen. Ondanks deze verbetermaatregelen is de locatie minder geschikt voor opvang van AMV-ers

[10] Voor Oekraïense ontheemden zijn alleen de plekken in gemeentelijke opvang opgenomen. In de definitieve versie van het regionaal opvangplan zal ook de stand van zaken van particuliere opvang voor Oekraïense ontheemden beschreven worden.

in combinatie met reguliere asielzoekers; de gemeente Delft is daarom op zoek naar een duurzame locatie om 50 AMV-ers op te vangen. De plekken die daarna vrijkomen op het Manderspark kunnen ingezet worden voor de opvang van reguliere asielzoekers.

Delft streeft ernaar om het aantal opvangplekken te realiseren dat zij volgens de indicatieve opgave vanuit Spreidingswet moet realiseren en zodoende bij te dragen aan het regionaal opvangplan. Als het lukt een nieuwe, duurzame opvanglocatie voor AMV-ers te realiseren ter vervanging van de opvang op Manderspark en de opvang in het Campanile hotel tot 1 februari 2026 te verlengen, dan voldoet Delft aan de indicatieve opgave van 434 plekken voor de eerste cyclus van de Spreidingswet. Delft realiseert dan naar verwachting 440 opvangplekken, waarvan 110 opvangplekken voor de doelgroep AMV (indicatieve opgave AMV bedraagt 37).

De komende maanden onderzoekt Delft op welke wijze zij vanaf februari 2026 voldoende duurzame opvangplekken kan realiseren om ook duurzaam invulling te geven aan de indicatieve opgave vanuit de Spreidingswet.

Oekraïense ontheemden

Delft is in maart 2022 direct aan de slag gegaan met het realiseren van zowel tijdelijke als langdurige opvangplekken voor Oekraïense ontheemden. Verschillende hotels en de camping Delftse Hout boden direct ruimte aan. Met zorgorganisatie Pieter van Foreest zijn afspraken gemaakt over de huur van een aantal appartementen die leegstonden. Verder is een leegstaande verdieping gehuurd in een verzorgingshuis, had de gemeente een eigen pand beschikbaar en werd een voormalig bejaardenhuis dat leegstond verbouwd en tijdelijk ingezet voor de opvang van de ontheemden. Dit pand moest medio 2023 gesloopt worden. Om tijdig nieuwe opvang voor de bewoners te realiseren zijn 84 flexwoningen geplaatst aan de Mozartlaan. Deze zijn bewoond vanaf eind juni 2023. Hiermee heeft Delft momenteel alleen langdurige opvangplekken voor Oekraïense ontheemden.

De taakstelling voor Delft bedraagt 349 opvangplekken voor Oekraïense ontheemden per februari 2024. Gerealiseerd zijn 365 plekken per juli 2023. Najaar 2025 vervalt er vermoedelijk een locatie met 41 plekken. Vanaf januari 2025 wordt de inspanningsverplichting verhoogd naar 431 plekken. Delft oriënteert zich momenteel op de mogelijkheden om hieraan te voldoen.
Het aantal POO-plekken in Delft is flink afgenomen het afgelopen jaar. Er bevinden zich in Delft nu nog 31 personen (volwassenen en kinderen) in de POO op 23 adressen.

Statushouders

In Delft worden statushouders in beginsel gehuisvest in sociale huurwoningen. Met de corporaties worden hiervoor prestatieafspraken gemaakt. Deze vorm van huisvesting is ontoereikend om de Delftse taakstelling voor de huisvesting van statushouders te kunnen realiseren. Corporaties hanteren de vuistregel dat zij per deelsegment niet meer dan 30% bijzondere huishoudens willen laten instromen (statushouders, uitstroom uit instellingen en urgenten). Ook ontzien de corporaties kwetsbare complexen. De gemeente is permanent met de corporaties in gesprek om de instroom in sociale huurwoningen te optimaliseren.

Sinds 2022 werkt de gemeente Delft samen met Vidomes aan de realisatie flexwoningen aan de Brasserskade, waar een mix van statushouders en andere spoedzoekers gehuisvest kan worden. Vanwege het gebrek aan locaties is dit vooralsnog het enige voorgenomen project flexwoningen. De businesscase voor de flexwoningen Brasserskade blijft uitermate weerbarstig en stelt de gemeente voor een grote uitdaging. Op dit moment is het onzeker wanner de oplevering plaats zal vinden

Ook werkt de gemeente Delft in 2024 met Vidomes aan een pilot woningdelen. Verder laat studentenhuisvester DUWO statushouders met studie(intentie) instromen in studentenwoningen. Knelpunt is echter dat het COA geen maatwerk kan bieden voor zowel het woning delen als statushouders met een studie(intentie) geen passende huishoudens kan selecteren. Hierdoor blijft een potentie onderbenut.
Anderzijds lukt het de gemeente Delft niet goed om extreem grote gezinnen te huisvesten. De Delftse woningvoorraad leent zich daar niet voor. Het COA blijft (extreem) grote gezinnen koppelen aan Delft. Dit resulteert erin dat deze huishoudens onbemiddeld blijven en in de opvang blijven. Delft heeft bij het ministerie van BZK aangegeven dat voor de huisvesting van dergelijke gezinnen subsidie voor aankoop van woningen nodig is en/of subsidie voor prijsverlagingen van vrije sectorwoningen van woningcorporaties.

Aan de toezichthouder (provincie Zuid-Holland) is in 2023 al gemeld dat Delft naar verwachting haar taakstelling niet haalt. In 2023 lukte dat vanwege de onverwachte tussentijdse vermindering van de taakstelling wel. Voor 2024 lukt dat naar verwachting niet. Op basis van de toezichtladder gaat Delft daar in het derde kwartaal van 2024 het gesprek over aan met de provincie, het COA en de woningcorporaties.

5.2. Den Haag

Asielzoekers

De gemeente Den Haag heeft zich in juli 2023 met de *Haagse aanpak opvang Nieuwkomers* gecommitteerd aan het realiseren van duurzame opvangplekken voor asielzoekers in de stad. Deze aanpak is het kader van waaruit de gemeente stuurt op de realisatie van duurzame asielopvang in de stad. Uitgangspunt is dat de Spreidingswet wordt uitgevoerd langs de lijnen van deze aanpak. Dit betekent dat zoveel mogelijk wordt ingezet op de realisatie van multifunctionele locaties. Den Haag wil af van de tijdelijke (huur)contracten en afhankelijkheid van hotels en investeren in duurzame plekken die kwalitatief beter en goedkoper zijn dan de huidige tijdelijke locaties.

De indicatieve verdeling op grond van de Spreidingswet betekent voor Den Haag 2.513 te realiseren asielopvangplekken, waarvan 213 opvangplekken geschikt voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV). De wettelijke taakstelling voor de opvang van asielzoekers, komt bovenop de andere opvang- en huisvestingsopgaven die de stad heeft. Den Haag beschouwt deze opgaven nadrukkelijk met elkaar in samenhang en zal de belangen integraal afwegen.

Door de tijdelijkheid van de huidige opvanglocaties schommelt de opvangcapaciteit. Hieronder is de opvangcapaciteit van Den Haag te zien, met nieuwe locaties en uitbreiding

van locaties. De opvangplekken die tot en met 2026 beschikbaar zijn, tellen mee voor de Spreidingswet.

	2024	2025	2026
Regulusweg	650		
Jupiterkade (amv)	60	60	60
Jordans Residence (amv)	60	60	60
Fletcher City Hotel	100		
Parkhotel	40		
Flamingo Hostel	35		
Aquarius Hotel	90	90	
*Haga**		*440*	*440*
Totaal	**1.035**	**560**	**560**

** Onder voorbehoud van akkoord gemeenteraad (behandeling gepland d.d. 10 juli 2024)*

Om te komen tot de benodigde asielopvangplekken voor 1 juli 2025 zet de gemeente Den Haag in op het realiseren en ontwikkelen van een aantal kleine, middelgrote en grote opvanglocaties, via het verlengen en uitbreiden van bestaande locaties of het ontwikkelen van nieuwe opvanglocaties. Hieronder valt ook de taakstelling van 213 alleenstaande minderjarige vreemdelingen, die bij voorkeur worden opgevangen in meerdere kleinschalige/middelgrote locaties.

Zoals uit bovenstaande tabel met de huidige stand van zaken en prognose van de Haagse opvangcapaciteit blijkt, is het aantal gerealiseerde en geplande opvangplekken voor 2025 en 2026 niet toereikend voor de taakstelling van de Spreidingswet. De zoektocht naar locaties voor opvang en huisvesting van asielzoekers, statushouders en andere zorgdoelgroepen in Den Haag wordt daarom onverminderd voortgezet en de komende tijd verder geïntensiveerd.

In het tweede kwartaal van 2024 zijn meerdere concrete locaties in beeld c.q. onderzoek. In nauwe samenwerking met het COA en afstemming met DG Migratie van het Ministerie van Justitie en Veiligheid zal voor de gemeente Den Haag de komende periode duidelijk moeten worden in hoeverre deze locaties haalbaar zijn en in besluitvorming gebracht kunnen worden. Randvoorwaardelijk voor een of meerdere van deze locaties is de medewerking van het Rijk, i.c. het Rijksvastgoedbedrijf, voor de inzet van rijksvastgoed en de vergoeding van (transitie)kosten. Deze locaties zijn vanwege de lopende verkennings- of onderzoeksfase en onzekerheden niet opgenomen in bovengenoemd overzicht.

Wel kunnen twee concrete locaties worden uitgelicht.

Verlenging en uitbreiding opvanglocatie Regulusweg
De gemeente Den Haag is voorstander van meerjarige verlenging van de opvanglocatie aan de Regulusweg. De inzet van de gemeente Den Haag is om het Rijksvastgoedbedrijf te bewegen om de Regulusweg te behouden voor de meerjarige opvang van asielzoekers en om meer rijksvastgoed en rijksgronden in te zetten voor asielopvang.

Beoogde opvang voormalige Haga-ziekenhuis
Op 30 mei 2024 heeft het college van Den Haag een raadsvoorstel ingediend voor de tijdelijke bestemming van het voormalige Haga-ziekenhuis, waarin beoogd wordt meerdere doelgroepen voor de periode van 5 (tot maximaal 7 jaar) jaar op te vangen en te huisvesten. Door het voormalige Haga-ziekenhuis tijdelijk in te zetten als opvang- en huisvestingslocatie wordt het de eerste multifunctionele locatie in Den Haag zoals beoogd met de *Haagse Aanpak opvang Nieuwkomers*. In het raadsvoorstel wordt uitgegaan van de opvang van 440 asielzoekers en statushouders. Indien de raad akkoord gaat, zal deze (tijdelijke) opvang aanzienlijk bijdragen aan de taakstelling voor Den Haag. Naar verwachting wordt het voorstel in de raad van 10 juli behandeld.

Oekraïense ontheemden

In de Haagse aanpak opvang nieuwkomers is aangegeven dat gemeente Den Haag zich maximaal zal inspannen voor de opvang van de in Den Haag ingeschreven Oekraïense ontheemden; zowel in de gemeentelijke opvang als in de particuliere opvang. Op dat moment was het nodig om hiertoe 1.250 opvangplekken te organiseren in de gemeentelijke opvang. Door aanhoudende uitstroom uit de particuliere opvang in Den Haag en door gezinshereniging van de in de Haagse opvang verblijvende ontheemden in Den Haag is dit aantal inmiddels niet meer toereikend. Op dit moment zijn er in de Haagse gemeentelijke opvang 1.398 opvangplekken voor ontheemden uit de Oekraïne. Den Haag verwacht dat de uitstroom uit de Haagse particuliere opvang ook de komende periode zal aanhouden. Om blijvend te voldoen aan de opvangbehoefte in de gemeentelijke opvang, is Den Haag continu op zoek naar nieuwe locaties.

Voor een overzicht van (nieuwe) locaties en uitbreiding van locaties wordt verwezen naar de tabel hieronder:

Locaties	Q1 2024	Q2 2024	Q3 2024	Q4 2024
Diverse kleinschalige locaties	164	164	164	164
Room11	15	15	15	
Gulden Huis	200	200	200	200
Treublaan	86	86	86	
De Schakel	46	46	46	46
Oude Molstraat	19	19	19	19
Hennegras	64	64	64	64
Parnassia	40	40	40	40
Anna van Hannover	404	404	404	
Kootwijkstraat	30	30	30	30
ANWB	220	220	220	220
Zandvoortselaan	110	110	110	110
Arendsdorp			300	300
Maanweg			83	83
Totaal	**1398**	**1398**	**1781**	**1276**

Om te komen tot voldoende gemeentelijke opvangplekken zet Den Haag in op het verlengen en uitbreiden van bestaande locaties en het realiseren en ontwikkelen van nieuwe

opvanglocaties. Per 1 juli 2024 opent Den Haag een nieuwe opvanglocatie, Arendsdorp, met 300 plekken.

Op alle locaties is sociaal beheer aanwezig voor de begeleiding van de Oekraïense ontheemden op locatie. Bij alle locaties is de RooO (Regeling opvang ontheemden Oekraïne) in acht genomen en voldoen de locaties veelal aan de punten die in de GOO (Handreiking gemeentelijke opvang Oekraïne) beschreven staan.

Voor de uitstroom vanuit de particuliere opvang werkt Den Haag met een wachtlijst. Oekraïense ontheemden kunnen zich via een registratielink aanmelden en komen dan op een wachtlijst te staan. Het RCVS (regionale coördinatiecentrum vluchtelingenspreiding) van regio Haaglanden beheert deze wachtlijst en zal, waar mogelijk, mensen van deze wachtlijst een plek aanbieden in de gemeentelijke opvang in Den Haag. De overige gemeenten stellen ook veelal hun vrije plekken beschikbaar voor het RCVS om deze mensen onderdak te bieden wanneer nodig en vice versa.

Statushouders

Den Haag heeft in 2024 een taakstelling van 1226 te huisvesten statushouders. De huisvesting wordt bemoeilijkt door een eenzijdig aanbod van huishoudens, een tegenvallend aantal verhuisbewegingen en een grote vraag naar woonruimte van andere aandachtsgroepen. Met de partners in de stad werkt gemeente Den Haag aan oplossingen zoals het beter benutten van de bestaande voorraad en het toevoegen van woonruimte buiten de bestaande voorraad. Het halen van de taakstelling is afhankelijk van het realiseren van deze opgaven en het aantal verhuisbewegingen. In Den Haag hangen de verschillende opgaven nauw met elkaar samen en de inspanningen voor de verschillende doelgroepen gaan hand in hand.

5.3. Leidschendam-Voorburg

Asielzoekers

Leidschendam-Voorburg heeft een opgave van 448 te huisvesten asielzoekers. Het College van B&W heeft besloten om 80 AMV-ers te plaatsen in zomer 2024 op locatie Overgoo 5. De locatie is een voormalig kantoorpand en bevindt zich op een bedrijventerrein. Deze opvanglocatie is specifiek voor AMV-ers en zal in ieder geval openblijven tot eind 2026.

Het beheer van de locaties is in handen van het COA. Hiermee vangt Leidschendam-Voorburg 42 meer AMV-ers op dan de opgave. De gemeente staat open om de gemeente Rijswijk te helpen om hun taakstelling voor De AMV-ers te realiseren. De AMV-ers krijgen onderwijs via VO Haaglanden in Den Haag tot eind 2026.

De plaatsing van 80 AMV-ers betekent dat er nog een restopgave is van 368 asielzoekers. Op het moment van schrijven is dat nog in beraad. Besluitvorming vindt naar verwachting plaats in Q3 2024. Het heeft de voorkeur van de gemeente om de asielzoekers te huisvesten op kleinschalige opvangplekken.

Oekraïense ontheemden

De gemeente vangt op het moment van schrijven 211 Oekraïense ontheemden op. De inspanningsverplichting bedraagt 258. De gemeente onderzoekt momenteel nog de mogelijkheden om meer opvangplekken te creëren.

De Oekraïense ontheemden wonen op Overgoo, in een voormalig kantoorpand op hetzelfde bedrijventerrein als waar de AMV-ers in zomer 2024 gaan wonen. Ook hier geldt net als bij de AMV-ers dat de locatie in principe eind 2026 zal sluiten in verband met de herontwikkeling van het gebied.

Statushouders

Tot en met 2022 heeft de gemeente de taakstelling voor het huisvesten van statushouders behaald. Maar sinds 2023 is het beschikbare aantal sociale huurwoningen voor statushouders niet meer toereikend. Als gevolg hiervan heeft de gemeente een achterstand opgelopen. Momenteel wordt er gekeken naar de mogelijkheid om een doorstroomlocatie te openen om op korte termijn een deel van de achterstand in te halen en tegelijkertijd te werken aan een duurzame oplossing door extra woningen toe te voegen. Daarnaast voert de gemeente gesprekken met de corporaties over woningdelen.

5.4. Midden-Delfland

Asielzoekers

Gemeente Midden-Delfland wil bijdragen aan het oplossen van dit landelijke probleem met de opvang van 225 vluchtelingen voor een periode van vijf jaar in combinatie met de plaatsing van flexwoningen voor woningzoekenden. Er is in 2023 met inwoners, (maatschappelijke) organisaties en met de gemeenteraad gesproken. Dat leidde tot criteria, zorgen en ideeën. Op basis hiervan is de locatie Harnaschpolder, het gebied langs de Harnaschdreef tussen Meerkamp en Westernesse, naar voren gekomen als het meest geschikt. De gemeenteraad heeft op 25 oktober 2023 deze locatie vastgesteld. Daarna is op 27 november 2023 met het COA een bestuursovereenkomst gesloten. Eind december 2023 heeft de gemeentegrond aangekocht op het bedrijventerrein Harnaschpolder waar de opvang tijdelijk gerealiseerd zal worden.

De afspraken met het COA worden verder uitgewerkt in ‘aanvullende werkafspraken’ en de komst van de asielzoekers wordt voorbereid. In de bestuursovereenkomst staat dat het COA het merendeel van de werkzaamheden voor de ontwikkeling van het terrein gaat oppakken (inrichten van de locatie). Het COA stelt een businesscase op voor het realiseren van deze opvang. Deze businesscase vormt de basis voor de tijdsplanning van de opvang.
Het COA heeft gezegd met de planning te mikken op een opening in het 2^{e} kwartaal van 2025. Er moeten nog verschillende procedures doorlopen worden. Zo moet er nog een omgevingsvergunning aangevraagd worden. Daarom is er nog geen definitieve datum te noemen waarop de opvanglocatie open kan gaan.

Met deze invulling van de asielopvang krijgt gemeente Midden-Delfland mogelijk op termijn de beschikking over 96 flexwoningen waarvan dertig direct aan de gemeente worden

geschonken. In de andere 66 woningen worden vijf jaar lang maximaal 225 asielzoekers gehuisvest; hiervan komen 25 mensen uit de doelgroep AMV.

Oekraïense ontheemden

Voor de opvang van ontheemden uit de Oekraïne zijn in Maasland op de locatie Euterpe, in samenwerking met Wonen Midden-Delfland, 30 flexwoningen gerealiseerd. Hier wordt in combinatie met spoedzoekers aan 52 Oekraïners woonruimte geboden in 15 flexwoningen. Deze locatie is eind 2023 in gebruik genomen en is voor 10 jaar beschikbaar. Daarna geldt de afspraak met de woningcorporatie dat de flexwoningen nogmaals voor 10 jaar elders geplaatst kunnen worden om op die wijze de exploitatie op dit moment financieel haalbaar te maken.

Statushouders

Gemeentelijke doelstelling is om minimaal te voldoen aan de halfjaarlijkse taakstellingen voor de huisvesting van statushouders. Dit lukt nog steeds op basis van afspraken met de woningcorporatie. Door de huidige extreem hoge druk op de woningmarkt is merkbaar dat het halen van de taakstelling steeds moeilijker wordt. Dit komt doordat onvoldoende geschikte woonruimten beschikbaar komen doordat sprake is van een beperkt aantal verhuisbewegingen. Daarnaast neemt door de huidige krapte op de woningmarkt het aantal urgent woningzoekende toe en loopt de wachttijd voor reguliere woningzoekenden verder op. In het verleden heeft een dergelijke situatie zich ook voorgedaan en is gewerkt met flexwoningen op een toekomstige woningbouwlocatie. Die woningen moeten nu verwijderd worden. Hierdoor is sprake van een stapeling van urgente problemen in combinatie met een tekort aan beschikbare locaties en sociale woonruimten. Mede daarom wordt nu gezocht naar een (gecombineerde) locatie die de gemeente weer kan gebruiken voor huisvesting van doelgroepen. Met realisatie van die locatie krijgt de gemeente weer ruimte om de tijdelijke achterstand in taakstelling weer in te lopen.

5.5. Pijnacker-Nootdorp

Asielzoekers

De gemeente Pijnacker-Nootdorp wil haar maatschappelijke verantwoordelijkheid nemen en onderzoekt op dit moment of er binnen Pijnacker-Nootdorp een opvanglocatie voor 150 tot 300 asielzoekers kan komen, voor minimaal 5 en maximaal 10 jaar. Tegelijkertijd wil de gemeente tijdelijke woningen plaatsen voor starters en spoedzoekers. Op die manier leveren gemeente Pijnacker-Nootdorp niet alleen een bijdrage aan de oplossing voor het maatschappelijke probleem rondom asielopvang, maar biedt zij ook mogelijkheden voor lokale woningzoekenden.

De inwoners van de gemeente Pijnacker-Nootdorp zijn gevraagd mee te denken met de gemeente en welke kansen zij zien bij een asielopvang in combinatie met tijdelijke huisvesting voor lokale woningzoekenden.

Het haalbaarheidsonderzoek richt zich op geschikte en beschikbare locaties. Ook wordt onderzocht wat er binnen de gemeente maatschappelijk gedragen kan worden. Naast de inwoners worden ook maatschappelijke organisaties (vrijwilligersorganisatie SWOP, de

bibliotheek, de Raden van kerken, het onderwijs en de politie) en verschillende disciplines binnen onze organisatie gevraagd om mee te denken.
Bij afronding van het haalbaarheidsonderzoek wordt een voorkeurslocatie bekend gemaakt. De uitkomsten van het onderzoek worden verwerkt in het 'uitvoeringsplan opvang asielzoekers'. In het najaar van 2024 beslist de gemeenteraad of zij akkoord gaan met dit plan.

Pijnacker-Nootdorp heeft een indicatieve opgave van 397 plekken inclusief 34 AMV-ers. De gemeente richt zich momenteel op een onderzoek naar een opvanglocatie voor 150 tot 300 asielzoekers, de indicatieve opgave vanuit de Spreidingswet in het achterhoofd houdende en de bereidheid deze te vervullen. Momenteel heeft Pijnacker-Nootdorp al 128 opvangplekken beschikbaar in het Van der Valk hotel. Hiervan vallen 68 asielzoekers onder de crisisnoodopvang van de gemeente en 60 asielzoekers onder de noodopvang van het COA. Naast asielzoekers worden in het Van der Valk hotel ook Oekraïners opgevangen en voorheen statushouders onder de HAR-regeling. Het combineren van de doelgroepen is succesvol verlopen.

Oekraïense ontheemden

De gemeente Pijnacker-Nootdorp realiseert inmiddels al twee jaar opvang voor Oekraïense ontheemden. Inmiddels zijn er 180 opvangplekken gerealiseerd. De eerste groep Oekraïense ontheemden is opgevangen in het Van der Valk hotel waarvan de eerste Oekraiense ontheemden na 5 maanden zijn doorgestroomd naar tijdelijke huisvestingslocaties in de gemeente. Er verblijven nu nog 30 Oekraïense ontheemden in het Van der Valk hotel, 150 mensen zijn verdeeld over verschillende opvanglocaties in de gemeente. Zo zijn er nieuwe locaties ontwikkeld met chalets en flexwoningen of zijn bestaande locaties zoals een leegstaande brandweerkazerne omgezet naar geschikte leefruimte. De tijdelijke huisvesting voor deze doelgroep is een aandachtspunt. Een aantal locaties zal de komende maanden verlopen. Er wordt gezocht naar nieuwe geschikte locaties om de doelgroep te huisvesten, waarbij ook aandacht is voor andere doelgroepen waarvoor huisvesting nodig is.

Statushouders

De gemeente Pijnacker-Nootdorp moet in het kader van de taakstelling in 2024 129 statushouders huisvesten. Dit is voor de gemeente een bijna onmogelijke opgave. De corporatievoorraad is binnen de gemeente namelijk zeer beperkt (20%), jaarlijks komen er gemiddeld 200 sociale huurwoningen vrij. Om toch aan de taakstelling te voldoende wordt er ingezet op het uitbreiden van het aanbod.

- Zo maakt de gemeente gebruik van een verkamerde doorstroomwoning. Onderzocht wordt of we dit aanbod nog kunnen uitbreiden.
- Ook is er een voormalig bejaardentehuis omgebouwd tot flexwoonlocatie voor starters en statushouders en is er een voormalig jeugdhonk omgebouwd voor een groot gezin.
- Op dit moment wordt een locatie voor flexwoningen onderzocht, waarvan een deel van de eenheden ingezet kan worden voor de huisvesting van statushouders.

5.6. Rijswijk

Asielzoekers

De Spreidingswet betekent voor Rijswijk een indicatieve opgave van 306 opvangplekken voor asielzoekers, waarvan 26 plekken voor alleenstaande minderjarige vreemdelingen (AMV-ers).

Op 23 april 2024 heeft de gemeenteraad de startnotitie 'Invulling spreidingswet in Rijswijk: fase 1' vastgesteld en opdracht gegeven om een scenario uit te werken voor 350 opvangplekken. De gemeenteraad heeft ingestemd onder voorwaarde dat er gekozen wordt voor een duurzame opvanglocatie van 5 jaar, te onderzoeken of er op deze locatie ook flexibele woonlocaties voor andere doelgroepen gevestigd kan worden en in Rijswijk niet te kiezen voor opvang van AMV-ers, en hierin met andere gemeente uitruilmogelijkheden te zoeken. Dit scenario wordt verder uitgewerkt en in september 2024 aan de gemeenteraad voorgelegd. Met de gemeente Leidschendam-Voorburg, die meer AMV-ers opvangt dan de eigen opgave, zijn inmiddels afspraken gemaakt over de uitruil van opvangplekken. Leidschendam-Voorburg vangt daarmee namens Rijswijk de Rijswijkse indicatieve opgave van 26 AMV-ers op. Over de prestatie die Rijswijk daar tegenover zet worden nog nadere afspraken gemaakt.

Op dit moment wordt in Rijswijk gezocht naar een geschikte beoogde opvanglocatie. Het Hof van Elsenburg, de voormalige azc-locatie aan de Lange Kleiweg 80, lijkt daarvoor het meest geschikt en bied ruimte aan minimaal 206 plekken. Doordat de locatie nu ingezet wordt voor flexwonen voor statushouders is de infrastructuur voor het plaatsen van units is daar al aanwezig. Verder heeft Rijkswaterstaat aangegeven de locatie niet eerder dan 2029 nodig te hebben voor de verbreding van de A4. Rijswijk gaat hierover in gesprek met Rijkswaterstaat. Gezien de omvang van de indicatieve opgave voor Rijswijk en de voordelen die het Hof van Elsenburg heeft, lijkt deze locatie voor het realiseren van onze opgave het meest kansrijk. Wanneer er tijdens de verkenning zich andere mogelijkheden voordoen, dan zullen deze ook in overweging worden genomen.

Bij het zoeken van locaties worden sessies en andere vormen van participatie georganiseerd voor de inwoners en bedrijven van Rijswijk waarin zij inspraak hebben op de randvoorwaarden rondom de asielopvang.
De participatie met de omwonenden en de inwoners van Rijswijk vormt een heel belangrijk onderdeel van het traject. Hierbij hanteren wij het uitgangspunt 'geen participatie zonder locatie'. Dat wil zeggen dat pas begonnen wordt met de participatie wanneer duidelijk is waar de opvanglocatie zal komen te staan. Op deze manier wordt niet onnodig onrust veroorzaakt en kan vanaf het begin duidelijk gecommuniceerd worden. Daarnaast blijkt uit verkenning dat omwonenden vaak niet tegen de opvanglocaties zijn, maar ontevreden zijn over het besluitvormingsproces dat eraan voorafging. Tijdige, duidelijke en eerlijke communicatie is cruciaal om zorgen weg te nemen bij omwonenden.

Oekraïense ontheemden

De gemeente Rijswijk heeft op dit moment 272 opvangplekken voor Oekraïense ontheemden, verdeeld over twee hotels. Hiermee wordt ruim voldaan aan de inspanningsverplichting van 186 plekken die per 1 februari 2024 van toepassing is. Ook bij de

volgende verhoging van de inspanningsverplichting per 2025 levert Rijswijk hiermee meer plekken dan gevraagd.

Statushouders

Dankzij de opening van het flexwooncentrum Hof van Elsenburg in 2023 heeft Rijswijk de achterstand in huisvesting van statushouders omgebogen naar een voorsprong op de taakstelling. Hierdoor zal ook in 2024 de taakstelling volledig kunnen worden behaald. Vanwege de sluiting van het Hof van Elsenburg eind december 2024 kunnen statushouders die vanaf april 2024 aan Rijswijk zijn gekoppeld tijdelijk niet naar Rijswijk verhuizen. Eerst worden alle statushouders op het Hof van Elsenburg geherhuisvest in de reguliere woningvoorraad. Naar verwachting opent in 2025 de tweede fase van het flexwonen in Rijswijk, zodat deze statushouders vanaf dan weer in gehuisvest kunnen worden.

5.7. Wassenaar

Asielzoekers

Voor de gemeente Wassenaar betekent de spreidingswet een indicatieve opgave van 158 opvangplekken, waarvan 13 voor AMV. Met de 930 reguliere asielplekken, waarvan 50 voor AMV-ers, die de gemeente momenteel heeft, voldoet de gemeente Wassenaar ruim aan haar taakstelling.

Sinds 1997 worden er in de winterperiode asielzoekers opgevangen op het landgoed Duinrell. In de afgelopen jaren is deze tijdelijke opvang steeds verder uitgebreid. Zo vraagt het COA in 2020 de gemeente om medewerking tot verlenging tijdens de coronaperiode. Door het uitbreken van de coronacrisis werden door de landelijke overheid beperkingen opgelegd op het verplaatsen van asielzoekers. Dat jaar werden er het hele jaar door asielzoekers opgevangen in de gemeente Wassenaar.
Na een verlenging in de lente van 2021, vraagt het COA in 2023 de gemeente medewerking voor de verlening van opvang in de zomermaanden. Er is een groot landelijk tekort aan opvangplaatsen en vooruitlopend op de spreidingswet, werken de gemeente en Duinrell mee aan opvang voor het hele jaar. De gemeente maakt verdere afspraken over toezicht, veiligheid, dagbesteding en samenwerking tussen Duinrell, het COA en de politie.
Een van de afspraken is dat alleen kansrijke asielzoekers of vergunningshouders (statushouders) geplaatst mogen worden. Er geen plek voor vreemdelingen die in aanraking zijn gekomen met de politie. Dit is een vereiste om AMV-ers op te kunnen vangen op dezelfde locatie.
De gemeenteraad en omwonenden van het AZC worden via Raadsinformatiebrieven en brieven geïnformeerd over de verlening en voortgang van het AZC.

Oekraïense ontheemden

Toen de eerste ontheemden uit Oekraïne zich meldden in Wassenaar, richtte de gemeente in eerste instantie een crisisteam voor snelle huisvesting van Oekraïners op. Daarna veranderde het crisisteam in een interdisciplinair team met een andere samenstelling. Dit omdat de opvang van Oekraïners langer duurde dan verwacht. Dit “Oekraïneteam” bestaat uit de volgende disciplines: vastgoed, financiën, onderwijs, communicatie, sociaal domein en Vluchtelingenwerk Nederland.

Momenteel zijn er in Wassenaar twee grotere gemeentelijke opvanglocaties (GOO): Villa Sijthoff en de Deijlerhoeve. Daarnaast huurt de gemeente een aantal kleine locaties en verblijven er ontheemden op de ANWB--locatie, aan de Wassenaarseweg. De opvang op de ANWB-locatie wordt verzorgd door de gemeente Den Haag. Verder wordt op dit moment zo'n 62 ontheemden opgevangen op 25 particuliere opvanglocaties (POO). Wassenaar is blij met de inwoners die als particulier Oekraïners opvangen, maar ziet een toenemende uitstroom vanuit de POO naar de GOO. De verwachting is dat dit jaar 40% uit de POO zal uitstromen richting GOO.

Verder valt op dat het de Oekraïners steeds beter lukt om hun weg te vinden in onze gemeentelijke samenleving. Dit komt deels door werk, contacten met inwoners uit Wassenaar, maar ook door de inzet van vrijwilligers.
Iedere Oekraïense ontheemde in Wassenaar kan langskomen op het wekelijkse spreekuur waar mensen van het Oekraïneteam aanwezig zijn. In samenwerking met Vluchtelingenwerk Nederland worden Nederlandse taallessen voor volwassenen gegeven.

Wassenaar heeft nu een inspanningsverplichting van 91 GOO-plekken voor de Oekraïense ontheemden en heeft 95 plekken gerealiseerd. En indien dit – volgens de huidige prognose - verhoogd wordt naar 112 zal de gemeente er maximaal zorg voor dragen dat zij aan dit aantal zal gaan voldoen.

Statushouders

De wettelijke taakstelling voor de eerste helft van 2024 voor de gemeente Wassenaar is 26. Daarvan zijn er (cijfers april 2024) 5 mensen gehuisvest. De inschatting is dat door het tekort aan (gepast) woningaanbod, de taakstelling niet gehaald gaat worden.

Knelpunten binnen de gemeente zijn het tekort aan (gepast) woningaanbod. Zo is er een tekort aan woningen voor alleenstaanden. Dit terwijl er veel alleenstaande statushouders gekoppeld zijn aan de gemeente Wassenaar. Daarnaast ziet gemeente Wassenaar ook dat alleenstaanden gezinshereniging willen aanvragen of aangevraagd hebben. Dat levert het probleem op dat de gemeente eerst een geschikte woning moet aanbieden aan de alleenstaande statushouder, iets wat al lastig is. Zodra de nareizigers in Nederland zijn moet er een nieuwe woning gevonden worden voor het hele gezin. Dit terwijl Wassenaar (bijna) geen woningen beschikbaar heeft voor grote gezinnen.

5.8. Zoetermeer

Asielzoekers

Zoetermeer heeft een indicatieve opgave van totaal 703 plekken.
Momenteel heeft Zoetermeer 630 opvangplekken in de voormalige Penitentiaire Inrichting (PI) aan de Rokkeveenseweg, in eigendom van het Rijksvastgoedbedrijf. De bestuursovereenkomst voor deze plekken loopt tot 9 februari 2025. Ten opzichte van de huidige opvangcapaciteit zou Zoetermeer nog 73 extra plekken moeten realiseren in 2024 (13 reguliere opvangplekken en 60 AVM-plekken) om aan de indicatieve opgave van de Spreidingswet te voldoen.

Zoetermeer zal kijken naar mogelijkheden om duurzame (voor de minimale duur van vijf jaar) opvangplekken te realiseren. Als eerste optie voor het invullen van de opgave ligt het voortzetten en zo mogelijk uitbreiden van de huidige opvanglocatie (PI) voor de hand. Met het COA en het Rijksvastgoedbedrijf wordt over deze mogelijkheid gesproken. De gemeenteraad zal via een wensen- en bedenkingenprocedure worden betrokken bij de insteek van het college bij de invulling van de opgave. Er is een evaluatie van de huidige opvang, inclusief een omgevingsenquête, uitgevoerd. De resultaten van de evaluatie zijn ook aan de gemeenteraad voorgelegd.
De planning voor de bestuurlijke besluitvorming is op het moment van schrijven (juni 2024) als volgt:

- Voor de zomer: Behandeling in het college: het Raadsvoorstel wensen en bedenkingen over het voorgenomen besluit van het college inzake de invulling van de opgave voor asielopvang in Zoetermeer.
- Na de zomer: Behandeling door de raad: Het Raadsvoorstel wensen en bedenkingen over het voorgenomen besluit van het college.
- Daarna: Behandeling in het college: Het besluit over de invulling van de opgave.
- Vervolgens zal het besluit over de invulling van de opgave van Zoetermeer bij de Regionale Regietafel Haaglanden (RRT) worden ingebracht.

Oekraïense ontheemden

Zoetermeer heeft momenteel 369 langdurige opvangplekken voor ontheemden uit Oekraïne in de GOO. De inspanningsverplichting is per 1 februari 2024 verhoogd naar 425 plekken. Hierdoor moeten er nog 56 plekken worden gerealiseerd. Per januari 2025 wordt de inspanningsverplichting waarschijnlijk verhoogd naar 523 opvangplekken voor Zoetermeer. In de Zoetermeerse POO verblijven ongeveer 120 ontheemden.
Momenteel heeft Zoetermeer 4 opvanglocaties, 2 grote locaties met 100+ plekken en 2 kleinere locaties. Op dit moment is Zoetermeer bezig met een onderzoek naar een grote nieuwe geschikte locatie om zoveel mogelijk te kunnen voldoen aan de inspanningsverplichting.

Statushouders

Per 21 december 2023 heeft Zoetermeer 69 - aan Zoetermeer gekoppelde - statushouders in een hotel opgenomen. Dit aantal was de achterstand op de huisvestingstaakstelling van 2023. Inmiddels is het grootste deel uitgestroomd naar passende huisvesting in de gemeente.
De realisatie van de taakstelling in 2024 (met een opgave van restant uit 2023 plus 133 te huisvesten statushouders voor 2024-I en 121 voor 2024-II) is een grote opgave.

6. Conclusie regionale invulling van de opgave

Bijgaand het overzicht van het totaal aantal opvangplekken per 1 juni 2024 in de regio Haaglanden en nieuwe opvangplekken voor asielzoekers en Oekraïense ontheemden die zeker zijn. Details zijn te vinden in bijlage 7.

Overzicht regio Haaglanden opvangplekken asielzoekers

Gemeente	Opgave o.b.v. Spreidingswet	Waarvan geschikt voor AMV	Huidige opvangcapaciteit	Waarvan AMV	% huidige opvangcapaciteit t.o.v. opgave (zonder Westland)	Verwachte nieuwe opvangcapaciteit	Verwachte nieuwe opvangcapaciteit waarvan AMV	% toekomstige opvangcapaciteit t.o.v. opgave (zonder Westland)	Gemaakte afspraken over uitruil
Delft	434	37	390	110	90%	0	0	90%	
s-Gravenhage	2.513	213	975	60	39%	0	0	39%	
Leidschendam-Voorburg	448	38	0	0	0%	80	80	18%	LV vangt voor Rijswijk 26 AMV-ers op
Midden-Delfland	133	11	0	0	0%	225	0	169%	
Pijnacker-Nootdorp	397	34	128	0	32%	0	0	32%	
Rijswijk	306	26	0	0	0%	0	0	0%	
Wassenaar	158	13	930	50	589%	0	0	589%	
Westland	702	60	0	0	0%	0	0	0%	
Zoetermeer	703	60	630	0	90%	0	0	90%	
Totaal	**5.794**	**492**	**3.053**	**220**	**60%**	**305**	**80**	**66%**	

Overzicht regio Haaglanden opvangplekken Oekrainse ontheemden

Gemeente	Opgave o.b.v. inspanningsverplichting per 1 feb 2024	Huidige opvangcapaciteit	% huidige opvangcapaciteit t.o.v. inspannings verplichting	Verwachte nieuwe opvangcapaciteit	% toekomstige opvangcapaciteit t.o.v. inspannings verplichting
Delft	349	365	105%	0	105%
s-Gravenhage	1.852	1.383	75%	297	91%
Leidschendam-Voorburg	258	235	91%	0	91%
Midden-Delfland	65	52	80%	0	80%
Pijnacker-Nootdorp	190	184	97%	0	97%
Rijswijk	186	272	146%	0	146%
Wassenaar	101	97	96%	0	96%
Westland	376	424	113%	0	113%
Zoetermeer	425	369	87%	0	87%
Totaal	**3.802**	**3.381**	**89%**	**297**	**97%**

Alles overziend komen we in de regio Haaglanden met de acht gemeenten voor de opvang van asielzoekers per 1 juni 2024 tot een realisatie van 60% ten opzichte van de regionale opgave (zonder Westland). Met nieuw te openen locaties is te voorzien dat er per 1 juli 2025 – peildatum van de Spreidingswet - een realisatie is van 66%.
Voor de opvang van Oekraïense ontheemden komen we op basis van de huidige inspanningsverplichting tot een regionale realisatie van 89%.

In de komende maanden zal er bij diverse gemeenten in de regio Haaglanden mogelijk nieuwe besluitvorming plaatsvinden over nieuwe opvanglocaties. Deze aanvullingen worden opgenomen in de definitieve versie van het regionaal opvangplan dat eind september 2024 ter bestuurlijke afstemming voorgelegd wordt aan de Regionale Regietafel Haaglanden en op 1 oktober aangeboden wordt aan de provincie Zuid-Holland.

7. Bijlage: Opvanglocaties in de regio Haaglanden

Dit zijn de locaties waar op 1 juni 2024 asielzoekers worden opgevangen in de regio.

Asielzoekers

Huidige locaties opvang asielzoeker in regio Haaglanden

Gemeente	Hoofd locatie	Soort opvang	Amv of regulier	Aantal plekken	Sluitingsdatum	Peildatum	Opmerkingen
Delft	DELFT - Kleveringweg (Campanille)	Noodopvang	AMV	60	1-2-2026	29-4-2024	
Delft	DELFT - Kleveringweg (Campanille)	Noodopvang	Regulier	110	1-2-2026	25-4-2024	Zit nu 60 AMV (doorstroom) kan aangevuld worden met asiel tot 170
Delft	DELFT - Manderspark	Noodopvang	AMV	50	2-2-2025	29-4-2024	
Delft	DELFT - Manderspark	Noodopvang	Regulier	170	2-2-2025	1-3-2024	
s-Gravenhage	S-GRAVENHAGE - Boterstraat (Pink Flamingo)	Crisis Noodopvang	Regulier	35	31-12-2024	29-4-2024	
s-Gravenhage	S-GRAVENHAGE - Jupiterkade	Noodopvang	AMV	60	1-3-2025	29-4-2024	
s-Gravenhage	S-GRAVENHAGE - Laan van Meerdervoort (Fletcher)	Noodopvang	Regulier	100	31-12-2024	29-4-2024	
s-Gravenhage	S-GRAVENHAGE - Molenstraat (Parkhotel)	Crisis Noodopvang	Regulier	40	31-12-2024	29-4-2024	
s-Gravenhage	S-GRAVENHAGE - Regulusweg	Noodopvang	Regulier	650	1-7-2024	29-4-2024	
s-Gravenhage	S-GRAVENHAGE - Zeekant (Aqarius)	Crisis Noodopvang	Regulier	90	1-11-2025	29-4-2024	
Pijnacker-Nootdorp	NOOTDORP - Gildeweg (Van der Valk)	Noodopvang	Regulier	60	30-6-2024	1-3-2024	
Pijnacker-Nootdorp	NOOTDORP - Gildeweg (Van der Valk)	Crisis Noodopvang	Regulier	68	31-12-2024	1-3-2024	
Wassenaar	WASSENAAR - Duinrell	Regulier	AMV	50	12-3-2028	29-4-2024	
Wassenaar	WASSENAAR - Duinrell	Regulier	Regulier	880	12-3-2028	29-4-2024	
Zoetermeer	ZOETERMEER - Rokkeveenseweg (PI)	Noodopvang	Regulier	630	1-2-2025	30-4-2024	
Totaal				**3.053**			

Onderstaande locaties zijn nieuwe locaties voor asielzoekers of concrete opties daartoe. Waar concreetheid mogelijk is zijn extra gegevens opgenomen.

Plannen nieuwe locaties opvang asielzoekers in regio Haaglanden

Gemeente	Locatie	Soort opvang	Amv of regulier	Aantal ple	Openingsda	Sluitingsdatum	Welke fase?	Planning voor realisatie
Delft		Duurzaam	Amv	50			Verkenningsfase	
Leidschendam-Voorburg	Overgoo	Noodopvang	Amv	80	1-9-2023	31-12-2026	Realisatiefase	Rond de zomer opgeleverd
Midden-Delfland	Harnaschpolder	Regulier	Regulier	225	2025	2030	Besluitvormingsfase	COA stelt realisatieplan op
Pijnacker-Nootdorp				300			Verkenningsfase	
Rijswijk		Duurzaam	Regulier	350			Verkenningsfase	
Totaal				**650**				

Oekraïense ontheemden

Dit zijn de locaties waar op 1 juni 2024 Oekraïense ontheemden worden opgevangen in de regio.

Gemeente	Locatie	Aantal ple	Sluitingsdatum	Peildatum	Kolom1
Delft	Woonzorgcomplex Stefanna	40	01-04-2025	27-03-2024	
Delft	Abtswoude Bloeit	76	01-04-2025	27-03-2024	
Delft	Surinamestraat	21	01-04-2025	27-03-2024	
Delft	Flexwoningen (FLEX)	228	26-06-2026	27-03-2024	**365**
s-Gravenhage	Mercure Den Haag - noodopvang OEK	12	01-01-2025	27-03-2024	
s-Gravenhage	Het Gulden Huis	200	01-01-2025	27-03-2024	
s-Gravenhage	Room 11	15	01-09-2027	27-03-2024	
s-Gravenhage	Treublaan	86	01-09-2024	27-03-2024	
s-Gravenhage	Stichting Noodopvang	23	30-06-2025	27-03-2024	
s-Gravenhage	Logeerwoningen (KGO)	114	01-05-2025	27-03-2024	
s-Gravenhage	De Schakel	46	30-06-2025	27-03-2024	
s-Gravenhage	Oude Molstraat	19	14-08-2025	27-03-2024	
s-Gravenhage	Parnassia	40	30-06-2025	27-03-2024	
s-Gravenhage	Kootwijkstraat	30	01-07-2025	27-03-2024	
s-Gravenhage	SoZa	404	01-09-2024	27-03-2024	
s-Gravenhage	ANWB	220	01-07-2025	27-03-2024	
s-Gravenhage	Zandvoortselaan	110	01-11-2025	27-03-2024	
s-Gravenhage	Hennegras	64	01-02-2025	27-03-2024	**1.383**
Leidschendam-Voorburg	Overgoo	235	31-10-2025	27-03-2024	**235**
Midden-Delfland	Euterpe	52	24-03-2033	13-05-2024	**52**
Pijnacker-Nootdorp	Van der Valk (Nootdorp)	30	31-12-2024	27-03-2024	
Pijnacker-Nootdorp	Dwarskade 33 (Nootdorp)	5	31-12-2024	27-03-2024	
Pijnacker-Nootdorp	Koningin Julianastraat 12b (Nootdorp)	9	01-07-2024	27-03-2024	
Pijnacker-Nootdorp	Molenweg 61a (Nootdorp)	9	30-06-2024	27-03-2024	
Pijnacker-Nootdorp	Sportlaan 7a (Pijnacker)	3	30-04-2026	27-03-2024	
Pijnacker-Nootdorp	Chalets Nijverheidsweg 1 (Pijnacker)	36	30-09-2025	27-03-2024	
Pijnacker-Nootdorp	Meikoninginlaan 30 (Delfgauw)	32	07-12-2024	27-03-2024	
Pijnacker-Nootdorp	Nootdorpseweg (3b t/m 3v) (Pijnacker)	60	31-12-2026	27-03-2024	**184**
Rijswijk	Best Western Plus Grand Winston	252	01-07-2025	27-03-2024	
Rijswijk	Restaurant Hotel & Spa Savarin	20	01-07-2024	27-03-2024	**272**
Wassenaar	Deijlerhoeve	16	31-12-2024	27-03-2024	
Wassenaar	Villa Sijthoff	28	01-06-2024	27-03-2024	
Wassenaar	Katwijkseweg 17E	0	20-04-2024	27-03-2024	
Wassenaar	ANWB	50	01-07-2025	27-03-2024	
Wassenaar	Ammonslaantje 19	3	15-06-2024	27-03-2024	**97**
Westland	Locatie Hotel Fletcher/Carlton	50	01-01-2025	27-03-2024	
Westland	Locatie Homeflex (Boswoning)	125	01-01-2025	27-03-2024	
Westland	Locatie Poeldijk	39	20-05-2025	27-03-2024	
Westland	Locatie Haagpad (Monster)	100	01-10-2025	27-03-2024	
Westland	Locatie Burgemeester Crezeelaan	110	01-08-2025	27-03-2024	**424**
Zoetermeer	Bredewater 22 Zoetermeer	217	08-10-2026	27-03-2024	
Zoetermeer	Vaartdreef 115 Zoetermeer	34	31-12-2024	27-03-2024	
Zoetermeer	Schiebroekstraat 159 Zoetermeer	8	31-07-2024	27-03-2024	
Zoetermeer	Broekwegschouw 211 (hotel) Zoetermeer	56	01-02-2025	27-03-2024	
Zoetermeer	Broekwegschouw 211 (Restaurant) Zoetermeer	54	01-02-2025	27-03-2024	**369**
		3.381			**3.381**

Onderstaande locaties in de regio zijn nieuwe locaties voor Oekraïense ontheemden. Waar concreetheid mogelijk is zijn voor de locaties adresgegevens en extra informatie opgenomen.

Plannen nieuwe locaties opvang Oekrainse ontheemden in regio Haaglanden

Gemeente	Locatie	Straat en huisnummer	Postcode	Soort opvang	Aantal plekken	Openings datum	Sluitings datum	Welke fase?	Planning voor realisatie	Bestemming
s-Gravenhage	Arendsdorp	Wassenaarseweg 220	2596 CK	noodopvang	300	01-07-24	01-09-26	Realisatiefase	Planning 01-07-2024 open	OEK
s-Gravenhage	Maanweg	Maanweg 20	2516 AA	noodopvang	83	01-09-24	30-06-25	Realisatiefase	Planning 01-09-2024 open	OEK (ter vervanging van sluitende locatie Treublaan 86 plekken)
Totaal					**383**					

8. Bijlage: Soorten opvang

Vanuit het Rijk zijn er definities beschikbaar[11] die de soorten opvang voor asielzoekers schetsen en aangeven welke eisen aan deze elke soort opvang gesteld worden. De opvang voor Oekraïense ontheemden kent deze onderverdeling niet, maar is – vanwege de tijdelijke aard – vaak gestart als een vorm van noodopvang.

Het doel van de Spreidingwet is het creëren van **duurzame opvang** die langer dan vijf jaar beschikbaar is. Het COA heeft daarbij de voorkeur voor grootschalige locaties waarin veel asielzoekers gehuisvest zijn, veel voorzieningen aanwezig zijn zoals recreatieruimtes, toegang tot onderwijs/cursussen, taallessen en activiteiten. De meeste ketenpartners zoals de IND, DT&V en de vreemdelingenpolitie (AVIM) zijn vaak structureel aanwezig op deze locaties. Ook VluchtelingenWerk is vaak aanwezig om ondersteuning te bieden.
De locaties worden geëxploiteerd van het COA.

Noodopvanglocaties zijn tijdelijke opvanglocaties van het COA met een doorgaans lager kwaliteits- en voorzieningenniveau dan reguliere opvang. Dit zijn bijvoorbeeld evenementenhallen, leegstaande kantoren, recreatiewoningen, (cruise)schepen of tijdelijke paviljoens. Bewoners hebben soms minder privacy, minder gelegenheid om zelf te koken en minder zinvolle dagbesteding. Het streven is daarom dat bewoners zo kort mogelijk op deze locaties verblijven, maar vanwege het dringend tekort aan opvangplaatsen is dit niet altijd mogelijk. Ook statushouders blijven in deze opvang omdat er geen beschikbare woning in de gemeente is.
Noodopvanglocaties worden door het COA in samenwerking met gemeenten op vrijwillige basis ingezet, waarbij de exploitatie bij het COA ligt. Voor de noodopvang (NO) worden goede afspraken gemaakt tussen COA en gemeente over de voorwaarden, zoals over de voorzieningen, leefbaarheid en veiligheid in de omgeving.

Crisisnoodopvanglocaties zijn in beginsel opvanglocaties voor zeer korte duur (maximaal 7 dagen) met een laag kwaliteits- en voorzieningenniveau diein beginsel geëxploiteerd worden door de gemeente. Dit zijn bijvoorbeeld evenementenhallen, leegstaande kantoren, recreatiewoningen, schepen of tijdelijke paviljoens. In deze opvanglocaties hebben bewoners hebben vaak minder privacy, minder gelegenheid om zelf te koken en minder mogelijkheden voor een zinvolle dagbesteding. Locaties voor crisisnoodopvang (CNO) zijn er in regio Haaglanden op dit moment niet.

Tijdelijke gemeentelijke opvang (TGO) is opvang zoals hierboven beschreven maar dan geëxploiteerd door de gemeente. De exploitatie van tijdelijke gemeentelijke opvanglocaties wordt vastgelegd in een bestuursovereenkomst tussen de gemeente en het COA. De wettelijke mogelijkheid en basis hiervoor ligt in de Spreidingwet.
Gemeenten voeren op deze locaties dus zelf het dagelijkse beheer, soms in samenwerking met derde partijen. Het COA vervult wel een ondersteunende rol. Hoe deze ondersteunende rol er precies uit ziet, hoe verantwoordelijkheden worden verdeeld en welke kaders er zijn voor het kwaliteits- en voorzieningenniveau wordt door het Rijk nader uitgewerkt.

[11] Handreiking tijdelijke spoedopvang, Ontwikkeling en exploitatie van Spoed Tijdelijke Gemeentelijke Opvang (TGO). Justitie en Veiligheid, 20 mei 2024.

Tijdelijke spoedopvang is een vorm van met spoed gecreëerde tijdelijke gemeentelijke opvang; in beginsel tot 1 juli 2025 wanneer opvangplekken onder de Spreidingswet gerealiseerd moeten zijn. De opvanglocatie wordt geëxploiteerd door gemeenten onder verantwoordelijkheid van COA.

9. Bijlage: Vluchtelingen en migratie

In de Staat van de Migratie 2024[12] is onderzoek gedaan naar de oorsprong van migratie.

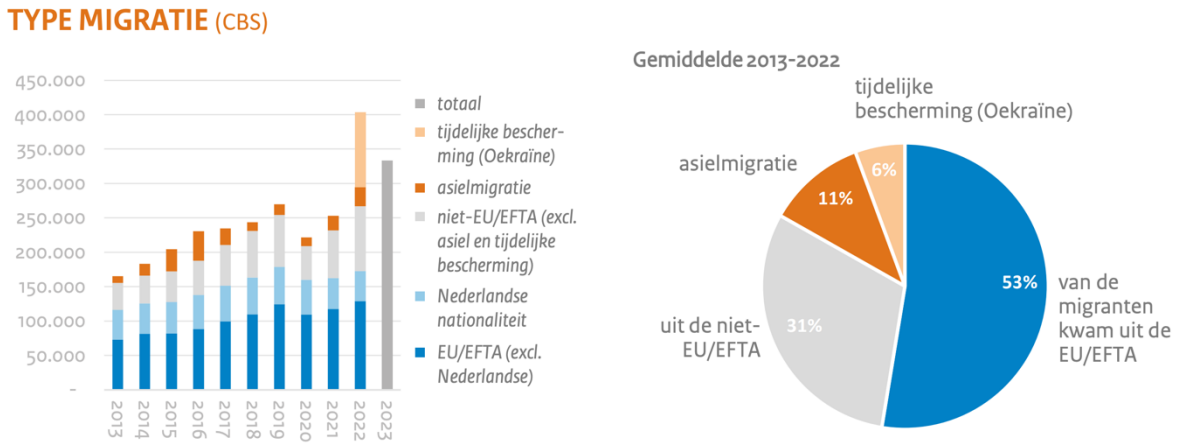

In de periode 2013 t/m 2022 vormden asielzoekers 11% van alle immigranten in Nederland, dit betreft zowel eerste aanvragen als nareizende gezinsleden.
Ongeveer een derde (31%) van de instroom van migranten in Nederland betreft reguliere migranten van buiten de Europese Unie (EU) die bijv. om werk of studie naar Nederland komen.
Meer dan de helft (53%) van de instroom van migranten in Nederland bestaat uit personen uit andere lidstaten van de EU, bijv. uit Polen, Roemenië, Bulgarije, Duitsland en Spanje.
De Oekraïense ontheemden betrof 6% van de groep.

Welke soorten vluchtelingen zijn er?

- Vluchteling: volgens het Vluchtelingenverdrag is een vluchteling iemand die zijn of haar land van herkomst ontvlucht vanwege gegronde vrees voor vervolging. Redenen voor vervolging kunnen zijn: ras of nationaliteit, godsdienst, politieke overtuiging of het behoren tot een bepaalde sociale groep. Een vluchteling kan in eigen land geen bescherming krijgen van de overheid tegen deze vervolging en in sommige landen is de overheid degene die verantwoordelijk is voor de vervolging.
- Asielzoeker: mensen die hun thuisland hebben verlaten om in een ander land bescherming te zoeken. Dit doen zij door asiel aan te vragen. Asielzoekers hebben nog geen verblijfsvergunning.
- Alleenstaande minderjarige vreemdelingen: Een alleenstaande minderjarige vreemdeling (AMV-er) is bij aankomst in Nederland jonger dan 18 jaar (minderjarig), komt van buiten de Europese Unie (EU) en is naar Nederland gekomen zonder ouder(s) of verzorger(s) die over de jongere mag beslissen. AMV-ers krijgen een voogd tot ze 18 jaar zijn of weggaan uit Nederland. Nidos is de onafhankelijke instelling die de voogdijtaak voor AMV-ers uitvoert.
- Statushouders in de opvang: asielzoekers worden statushouders (of vergunninghouders) op het moment dat ze een verblijfsvergunning krijgen. Het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) koppelt deze vergunninghouders aan gemeenten. Gemeenten moeten

[12] https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2024/06/14/tk-bijlage-staat-van-migratie-2024

zorgen voor passende woonruimte voor statushouders. Echter, statushouders kunnen nu vaak niet doorstromen naar de (reguliere) woningmarkt, waardoor zij nog in de asielopvang moeten verblijven. Dit kan ook gelden voor alleenstaande minderjarige statushouders.

- Alleenstaande minderjarige statushouders: Zij worden door voogdij-instelling Nidos gehuisvest op kleinschalige opvangplekken.
- Oekraïense ontheemden: vluchtelingen die een tijdelijke bescherming hebben. Hierdoor zijn Oekraïense ontheemden binnen de EU en dus ook binnen Nederland verblijfsgerechtigd (zolang de tijdelijke bescherming geldt). Oekraïense ontheemden worden momenteel opgevangen in gemeentelijke (nood)opvanglocaties en bij particuliere opvang.
- Derdelanders: Naast Oekraïners zijn er ook duizenden derdelanders (niet-EU/EEA burgers) uit Oekraïne gevlucht. Een deel van deze derdelanders had een tijdelijke verblijfsvergunning in Oekraïne, met name omdat ze voor de invasie in Oekraïne werkte of studeerden. Nederland was initieel ruimhartig en bood deze derdelanders ook tijdelijke bescherming. Op 19 juli 2022 is dit beleid veranderd en konden deze derdelanders geen tijdelijke bescherming meer krijgen in Nederland. Ook dDe tijdelijke bescherming van de al aanwezige groep zou vervallen. Derdelanders met een permanente of humanitaire verblijfsvergunning of directe familiebanden behouden hun tijdelijke bescherming. Door juridische onduidelijkheid mogen de meeste derdelanders nog steeds in Nederland blijven in afwachting van een uitspraak van het Europese Hof van Justitie over of Nederland de tijdelijke bescherming wel mocht stopzetten.